

Slovenska vojska

DOKTRINA VOJAŠKE LOGISTIKE

DOKTRINA VOJAŠKE LOGISTIKE

Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje

Avtorji:

podpolkovnik Milan Žurman, podpolkovnik Danilo Jazbec, podpolkovnik Ivan Turnšek, major Andrej Prinčič, VVU XI. razreda Andrej Ovčar, majorica Zlatka Knez, major Iztok Čebokli, major Jože Frol, VVU XIII. razreda mag. Tatjana Šter, major Drago Vrečar, podpolkovnik Mihalj Bukovec, stotnik Jože Rotar

Recenzija:

brigadir Branimir Furlan

Fotografije:

arhivi 670. POVLOGB, 157. LOGB, VZE, 9. BZO, PP, 430. MOD, major Peter Palčič, Brane Petrovič

Lektoriranje:

Milena Sevšek Potočnik

Izdajatelj:

Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje

Tehnična izvedba:

Sekretariat generalnega sekretarja MO RS, Služba za založništvo

Tisk:

Littera Picta, d. o. o.

Leto izdaje:

2008

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

355.415

DOKTRINA vojaške logistike / [avtorji Milan Žurman ... [et al.] ;
fotografije arhivi ... et al.]. - Ljubljana : Poveljstvo za
doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, 2008

ISBN 978-961-6600-17-0

1. Žurman, Milan

242711040

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Številka: 804-22/2008-3

Datum: 07-10-2008

Na podlagi 42. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 82/1994) ter 2. a. točke Navodila za izdelavo strokovne literature (MORS; št. 604-16/2006-5, 28. 3. 2006) predpisujem

Doktrino vojaške logistike

Doktrina vojaške logistike je področna doktrina, ki določa načelna stališča in usmeritve organiziranja, uporabe ter delovanja logistične podpore in je hierarhično najvišji vojaškostrokovni dokument s področja logistične podpore Slovenske vojske.

Doktrina vojaške logistike je namenjena častnikom, podčastnikom in vojaškim uslužbencem funkcijskega področja logistike, poveljnikom in načelnikom v poveljstvih in enotah Slovenske vojske ter sistemu vojaškega izobraževanja in usposabljanja v Slovenski vojski.

Doktrina vojaške logistike prične veljati z dnem podpisa.

Karl Erjavec
Minister

KAZALO

PREDGOVOR.....	7
ZAHVALA.....	9
1 UVOD	11
1.1 Hierarhija logističnih dokumentov v Slovenski vojski.....	11
1.2 Vloga in pomen vojaške logistike.....	12
2 POSLANSTVO, OBSEG IN NALOGE VOJAŠKE LOGISTIKE.....	15
2.1 Poslanstvo vojaške logistike.....	15
2.2 Načela vojaške logistike	16
2.3 Naloge logistične podpore	17
2.4 Zunanje izvajanje logistične podpore	18
2.5 Zagotovitev vzdržljivosti sil.....	18
3 LOGISTIČNA PODPORA SLOVENSKE VOJSKE	19
3.1 Vloga logistične podpore	19
3.2 Organiziranost logistične podpore.....	19
3.3 Organiziranost poveljevanja	20
3.4 Taktična, operativna in strateška logistična podpora.....	21
3.5 Štiri ravni logistične podpore	24
3.6 Logistična podpora pri ofenzivnem delovanju	26
3.7 Logistična podpora pri defenzivnem delovanju	27
3.8 Logistična podpora pri drugih načinih delovanja	28
3.9 Logistična podpora Slovenske vojske v mednarodnem okolju	30
3.10 Podpora države gostiteljice.....	34
4 NAČRTOVANJE LOGISTIČNE PODPORE SLOVENSKE VOJSKE.....	37
4.1 Splošno	37
4.2 Načrtovanje logistične podpore pri obrambnem načrtovanju	37
4.3 Načrtovanje logistične podpore v vojaških operacijah	37

4.4	Načrtovanje logistične podpore v operacijah kriznega odzivanja.....	38
4.5	Izhodišča za načrtovanje delovanj logističnih in vojaških zdravstvenih enot.....	40
4.6	Načrtovanje in oblikovanje vojaške strateške rezerve	41
4.7	Načrtovanje logistične podpore pri mobilizaciji	42
5	FUNKCIONALNA PODROČJA LOGISTIKE	43
5.1	Oskrbovanje	43
5.2	Premiki in transport.....	48
5.3	Vzdrževanje	52
5.4	Zdravstvena oskrba	58
5.5	Vojaška infrastruktura.....	65
5.6	Finančna zagotovitev	68
5.7	Nadzor.....	70
6	TEMELJNI POJMI	73

PREDGOVOR

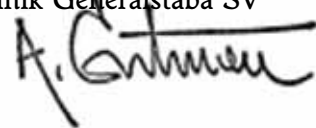
Današnje varnostno okolje se zelo hitro spreminja in kot odziv nanj se spreminjajo tudi oborožene sile. Slovenska vojska ni nikakršna izjema, zato si prizadeva ustvariti sile, ki bodo vedno ustrezno opremljene in usposobljene za izpolnjevanje nalog, ki jih prednje postavljajo zakonska določila. Za tak način delovanja je seveda velikega pomena ustrezno in brezhibno delovanje logistične podpore. Funkcijsko področje logistike je v sodobnih oboroženih silah in Slovenski vojski poleg kadrovskega bistveno za zagotovitev glavnih virov za delovanje vojske.

Po izidu Vojaške doktrine leta 2006, ki je temeljni dokument, iz katerega izhajajo področne doktrine, navodila, učno-izobraževalna literatura in drugi vojaškostrokovni dokumenti, je Doktrina vojaške logistike prva področna doktrina, ki primerljivo in usklajeno, tudi z zavezniškimi doktrinami, normativno in vsebinsko celovito ureja delovanje funkcijskega področja logistike v Slovenski vojski ter je temelj za vse druge dokumente s tega področja.

Doktrino vojaške logistike so napisali naši sodelavci, pripadniki Slovenske vojske, ki dobro poznajo vse stopnje njenega razvoja, od začetkov do novih izkušenj iz delovanja in usposabljanja v domačem ter tujem okolju, kar je vsekakor dobra in ustrezna podlaga.

Doktrino vojaške logistike uporabljajte v poveljstvih, enotah in izobraževalnem sistemu Slovenske vojske. Poleg sodelavcev, ki opravljajo zahtevno in cenjeno delo na funkcijskem področju logistike, jo morate dobro poznati predvsem poveljniki in načelniki Slovenske vojske ter drugi odločevalci v obrambnem sistemu Republike Slovenije, da bodo razpoložljivi viri kar najbolje uporabljeni, delovanje Slovenske vojske pa tudi zaradi tega čim uspešnejše.

Generalpodpolkovnik
Albin Gutman
načelnik Generalštaba SV

ZAHVALA

Po izidu Vojaške doktrine, kot podlage za izdelavo področnih doktrin, je bil leta 2006 napisan osnutek Doktrine vojaške logistike, in sicer v Sektorju vojaške logistike Centra za doktrino in razvoj Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, Sektor za uporabno logistiko Generalštaba Slovenske vojske (J4) pa je prevzel organizacijsko in vsebinsko vlogo za njegovo dopolnitev. Iz sektorja in drugih logističnih štabnih organov Slovenske vojske so bili k sodelovanju povabljeni najboljši strokovnjaki vseh šestih funkcionalnih področij logistike, ki so svoje znanje pridobivali z dolgoletnimi delovnimi izkušnjami na funkcijskem področju logistike Slovenske vojske v domačem in mednarodnem okolju ter na civilnih in vojaških izobraževalnih ustanovah, ki se ukvarjajo z logistiko kot vedo.

Z veliko zavzetostjo sodelujočih je tako nastala Doktrina vojaške logistike, pri kateri smo izhajali predvsem iz teženj po oblikovanju modernih vojaških doktrin, ki se skladno s sodobnimi grožnjami in varnostnimi razmerami v svetu razlikujejo od tistih iz polpretekle zgodovine, ki so podrobno predpisovale in utemeljevale pravila delovanja takratnih oboroženih sil.

Zahvaljujem se vsem soavtorjem in drugim, ki so sodelovali pri različnih oblikah razprav o vsebini, še posebej pa recenzentu brigadirju Branimirju Furlanu za strokovne pripombe, predvsem pa za spodbudo in podporo pri nastanku Doktrine.

Podpolkovnik Milan Žurman

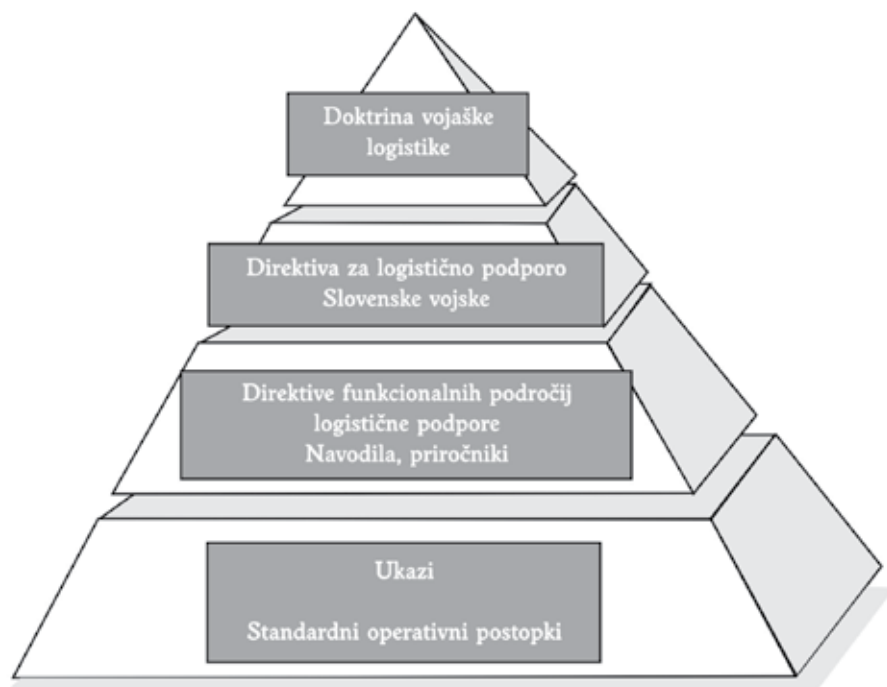

1 UVOD

Doktrina vojaške logistike določa načelna stališča in usmeritve organiziranja, uporabe ter delovanja logistične podpore Slovenske vojske v Republiki Sloveniji ali zunaj nje v miru, operacijah kriznega odzivanja ali pri vojaški obrambi države in izvajanju drugih nalog Slovenske vojske. Podlage za Doktrino vojaške logistike so Vojaška doktrina, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije 1. junija 2006 kot najvišji vojaškostrokovni dokument, doktrine s področja logistike zveze Nato, s hierarhično najvišjo združeno logistično doktrino AJP-4B na čelu, ter Koncept logistične podpore za vojaške operacije evropske varnostne in obrambne politike.

Doktrina vojaške logistike temelji na izkušnjah in teoretičnih spoznanjih tako vojaške kot civilne vede o logistiki. Namenjena je delovanju štabnih organov logistike, poveljnikom, nosilcem načrtovanja razvoja in uporabe logistične podpore Slovenske vojske, izvajalcem izobraževanja in usposabljanja ter drugi strokovni javnosti. Glavni cilj doktrine je zagotovitev enotnih izhodišč za logistično podporo Slovenske vojske.

1.1 Hierarhija logističnih dokumentov v Slovenski vojski

Slika 1: Hierarhija logističnih dokumentov v Slovenski vojski

Logistični dokumenti v Slovenski vojski določajo načela, organiziranost, način delovanja ter naloge logistične podpore. Doktrino vojaške logistike oblikuje in dopolnjuje organizacijska enota Slovenske vojske, odgovorna za pripravo doktrinarnih dokumentov, vsebinsko pa pripravo usmerja in sodeluje pri njej najvišji logistični organ Slovenske vojske. Doktrina vojaške logistike je hierarhično najvišji vojaškostrokovni dokument s področja logistične podpore Slovenske vojske. Na njeni podlagi se oblikujejo direktiva za logistično podporo Slovenske vojske in direktive funkcionalnih področij logistike, ki jih na podlagi predloga najvišjega organa logistike izdaja načelnik najvišjega vojaškega štaba Slovenske vojske. Navodila in priročnike na podlagi usmeritev najvišjega organa logistike razvija ter v sodelovanju z operativno ravni oblikuje organizacijska enota, odgovorna za pripravo doktrinarnih dokumentov. Ukaze ter standardne operativne postopke za delovanje logistične podpore pripravljajo poveljniki operativne in taktične ravni.

1.2 Vloga in pomen vojaške logistike

Vloga in pomen moderne vojaške logistike v oboroženih silah sta se okrepila zlasti v drugi svetovni vojni in po njej. S tehnološkim razvojem, celovitim obvladovanjem kopenske, morske, zračne in vesoljske dimenzije, vse večjim številom osebja, oborožitve ter druge vojaške opreme se je pomen logičnega in racionalnega razporejanja virov, potrebnih za uspeh poslanstev vojaških operacij, nenehno večal. Poveljniki, ki so se dobro zavedali pomena tako svoje kot sovražnikove logistike, so imeli nedvomno več možnosti za zmago, kar se je pokazalo v zgodovini vojaških spopadov.

Po drugi svetovni vojni so oslABLJENA gospodarstva držav, ki so svoje produkcijske dejavnike med vojno usmerjala v vojaško industrijo in vojno, iz spoznanj vojaške logistike črpala znanje, s katerim so na podlagi znanstvenih raziskav uvrstili logistiko med nepogrešljive vede, s katerimi tržna gospodarstva hitreje, učinkoviteje in ceneje dosegaajo svoje cilje (profit).

Razvoj logistike v tržnih gospodarstvih je tako prehitel vojaško logistiko, od katere se je učil. Tako je le v nekaterih vojaško najzmogljivejših državah mogoče primerjati vojaške logistične dosežke s tistimi, ki jih vsakodnevno dosegaajo globalne tržne organizacije. Vendar razvoj vojaške logistike s tem ne sme biti končan, saj mora biti vloga logistikov v modernih oboroženih silah spremljanje dosežkov in prenos rešitev iz zunanjega tržnega okolja v oborožene sile, seveda skladno s posebnostmi in zakonitostmi, ki vladajo v vojaških organizacijah.

Poleg izobraženih in usposobljenih pripadnikov, ki delujejo na funkcijskem področju logistike, je zelo pomembno, da vojaško logistiko poznajo tudi poveljniki ter drugi odločevalci v oboroženih silah in obrambnem sistemu.

Za države je značilno, da pri oblikovanju vojaške logistike upoštevajo namen in vlogo vojske, ki sta določena v političnih in zakonskih dokumentih države. Zato je temeljna naloga vojaške logistike, da ustvarja materialne in kadrovske razmere za opravljanje nalog, določenih v teh dokumentih.

Povezanost med logistiko na vojaškem in civilnem področju se iz dneva v dan povečuje, saj velika večina oboroženih sil za optimizacijo in koncentracijo omejenih virov na vseh funkcionalnih področjih logistike uporablja storitve zunanjih pogodbenih partnerjev. Meja med uporabo svojih vojaških in zunanjih virov tako postaja zamegljena, največja skrb današnjih vojaških logistikov pa je zagotovitev najpomembnejših lastnih virov za temeljne naloge oboroženih sil, ki jih lahko opravljajo samo strokovno usposobljeni ter motivirani pripadniki vojske, zmožni delovanja v kriznem in vojnem okolju.

Vojaška logistika v državah Nata in Evropske unije doživlja v zadnjem obdobju številne organizacijske in vsebinske spremembe, saj so se naloge oboroženih sil ter zunanje okolje zelo spremenili. Oborožene sile so pri operacijah kriznega odzivanja pogosto postavljene v vlogo neposrednega urejevalca razmer med dvema ali več sprtimi stranmi, kar še posebej zahteva strokovno usposobljen logistični kader.

Vojaška logistika je vgrajena v obrambne sisteme držav in zagotavlja oboroženim silam materialne ter druge razmere za delo v miru, krizi in vojni. Za sodobne vojne z asimetričnimi grožnjami sta namreč značilni udeležba velikega števila ljudi ter uporaba različnih vrst orožja, vojaške tehnike in opreme, streliva, pogonskega goriva in olja,

večjega števila nadomestnih delov za bojno tehniko ter več vrst storitev. To povečuje težave z oskrbovanjem, sledenjem gibanja materialnih sredstev, vzdrževanjem, premiki in transporti, skladiščenjem, evidencami, prehrano, oblačenjem, oskrbo ranjenih in obolelih ter celotnim upravljanjem človeških in materialnih virov.

Temeljno poslanstvo vojaške logistike je zagotavljanje materialnih sredstev in storitev, ki oboroženim silam omogočajo izvedbo vojaških operacij. Njen cilj je vzdrževati načrtovane zmogljivosti sil s pravočasno, popolno in neprekinjeno logistično podporo. Logistični načrti morajo biti narejeni, zahteve oboroženih sil morajo biti izpolnjene, logistika pa mora biti pripravljena za hitro in sprotno mobilizacijo rezerv, kar pomeni, da sodobna situacija zahteva učinkovito aktiviranje zalog materialnih sredstev in pripravljenost nacionalnega gospodarstva na spremembe proizvodnje.

Na vlogo in organiziranost vojaške logistike v širšem pomenu bistveno vplivajo: velikost države in oboroženih sil, gospodarska moč, geostrateški položaj, naravne značilnosti (prebivalstvo, surovine, geografski položaj, podnebje itn.), družbeni in politični sistem (izobraževanje, znanost, zakonodaja, finance, tehnika, kmetijstvo, transport itn.).

2 POSLANSTVO, OBSEG IN NALOGE VOJAŠKE LOGISTIKE

2.1 Poslanstvo vojaške logistike

Zaradi številne in raznovrstne oborožitve, opreme in drugih materialnih sredstev, vzdrževanja, infrastrukture, energetskih virov ter osebja je vojaška logistika pomemben dejavnik v miru, kriznih razmerah in vojni. Na vseh funkcionalnih področjih logistike se tako pred osebje, odgovorno za logistiko, in tudi pred poveljnike na vseh ravneh, postavljajo številne naloge, za katere morajo biti dobro usposobljeni ter motivirani.

Vojaška logistika je sestavina obrambne logistike, ki se ukvarja z zagotovitvijo materialnih sredstev in storitev za delovanje vojaških sil v določenem času in prostoru. Vključuje logistično načrtovanje in razvoj, štabne dejavnosti in postopke na logističnih funkcionalnih področjih ter logistično podporo delovanju vojaških sil. Vojaško logistiko delimo na proizvodno in uporabno (logistika porabe).

2.1.1 Proizvodna logistika

Proizvodna logistika vključuje raziskovanje, razvoj, tržne raziskave, proizvodnjo, nabavo in sprejem materialnih sredstev. Pri pridobivanju materialnih sredstev za uporabnika zagotavlja standardizacijo, interoperabilnost, enotno kodifikacijo, kakovostni menedžment, nadomestne dele, varnostne standarde, testiranje, posodobitve ter potrebno dokumentacijo. Po sprejemu proizvodna logistika materialna sredstva, ki jih prejme od uporabne logistike (konec življenjske dobe, uničena, poškodovana oprema), izloči, lahko jih odproda, uniči ali podari. Procesi v proizvodni logistiki potekajo znotraj obrambnega sistema Republike Slovenije.

2.1.2 Uporabna logistika - logistična podpora Slovenske vojske

V obrambnem sistemu Republike Slovenije je nosilec uporabne logistike Slovenska vojska. Za uporabno logistiko se uporablja termin logistična podpora Slovenske vojske. Logistična podpora je dejavnost, s katero se zagotovijo sposobnosti za delovanje in ohranjanje vzdržljivosti sil za vse načine in vrste delovanja. Obsega dejavnosti, ki se nanašajo na pridobivanje, skladiščenje, razdelitev, vzdrževanje in evakuacijo materialnih sredstev, premik moštva in sredstev, pridobivanje, vzdrževanje in upravljanje vojaške infrastrukture, zagotavljanje storitev in zdravstveno oskrbo. Izvaja se znotraj šestih, medsebojno povezljivih in soodvisnih funkcionalnih področij. To so oskrbovanje, premiki in transport, vzdrževanje, zdravstvena oskrba, vojaška infrastruktura ter finančna zagotovitev. Materialna sredstva se skladno z navodili in pravili uporabe, ki jih predpiše proizvodna logistika, uporabljajo in spremljajo skozi ves predviden življenjski cikel, do predaje sredstev v izločitev.

Slika 2: Razmejitev vojaške logistike glede na materialna sredstva

2.2 Načela vojaške logistike

Načela vojaške logistike izhajajo iz splošnih spoznanj o zakonitostih delovanja oboroženih sil in zgodovine vojaških spopadov. Predstavljajo podlage, na katerih se gradi organizacija logistične podpore vojaških operacij. Načela vojaške logistike so: ekonomičnost, enostavnost, osredotočenost, pravočasnost, predvidevanje, preglednost, prilagodljivost, pristojnost, sodelovanje, usklajenost in zadostnost.

Ekonomičnost: načrtovana, usklajena in učinkovita uporaba danih logističnih virov za doseganje največjih mogočih učinkov. Kaže se s porabo materialnih in finančnih sredstev (stroški) ter z vloženimi naporami izvajalcev.

Enostavnost: način organiziranosti in izvedbe logistične podpore vojaški operaciji, ki mora težiti k preglednosti ter preprostemu razumevanju sodelujočih.

Osredotočenost: usmerjenost vseh dejavnosti in logističnih virov v zagotovitev uspeha načrtovanega delovanja. Dosega se po načelu od pomembnega (točke osredotočenja) do manj pomembnega.

Pravočasnost: vse naloge logistike morajo biti opravljene v dogovorjenem ali predpisanem času. Zamude pomenijo zmanjševanje bojne moči enot in posledično lahko tudi izgubljene bitke. Sistem in subjekti logistike morajo biti organizirani tako, da lahko pravočasno zagotavljajo vse ukrepe, nujne za doseganje ciljev.

Predvidevanje: ocenjevanje in načrtovanje verjetnih potreb po logistični podpori na vseh funkcionalnih področjih logistike ter različnih ravneh logistične podpore, in sicer še pred izraženimi zahtevami enot.

Preglednost: štabni organi logistike in enote morajo imeti v vsakem trenutku natančne podatke o stanju na vseh funkcionalnih področjih logistike, saj so bistven element pri odločanju poveljnikov.

Prilagodljivost: sistem logistične podpore mora biti prilagodljiv in ustrezno odziven za doseg uspeha v operaciji.

Pristojnost: je tudi odgovornost, ki mora biti natančno določena in nedvoumna.

Sodelovanje: na področju logistične podpore mora biti vzpostavljena najvišja stopnja

sodelovanja med vsemi funkcionalnimi področji logistike, drugimi funkcijskimi področji, med enotami, ki jih podpira, ter vsemi drugimi subjekti, ki lahko prispevajo k zanesljivosti in uspešnosti.

Usklajenost: zahteva logično in pregledno sodelovanje, obveščanje ter delitev nalog na različnih ravneh vodenja, poveljevanja in upravljanja.

Zadostnost: logistična podpora omogoča načrtovano količinsko in kakovostno podporo enotam ter s tem izpolnjevanje njihovih poslanstev in nalog.

2.3 Naloge logistične podpore

Temeljne naloge logistične podpore so:

- oblikovanje, organiziranje in razvoj logističnih struktur ter logističnih funkcionalnih področij,
- pravočasno in kakovostno načrtovanje logistične podpore,
- optimalno izkoriščanje razpoložljivih kadrovskih, materialnih in finančnih virov ter skrb zanje,
- oskrbovanje poveljstev, enot ali posameznikov,
- premiki in transporti osebja ter materialnih sredstev,
- vzdrževanje in upravljanje materialnih sredstev,
- zdravstvena oskrba pripadnikov Slovenske vojske ali oboroženih sil držav zaveznic ter veterinarska oskrba,
- upravljanje vojaške infrastrukture,
- finančna zagotovitev delovanja Slovenske vojske doma in v tujini.

2.4 Zunanje izvajanje logistične podpore

Logistična podpora Slovenske vojske opravlja del svojih logističnih dejavnosti prek preverjenih in kvalificiranih zunanjih izvajalcev doma in v tujini. Za dopolnjevanje lastne logistične podpore poteka zunanje izvajanje skladno z načeli vojaške logistike ter razpoložljivostjo kadrovskih, materialnih in finančnih virov ter časa, in sicer na vseh funkcionalnih področjih logistike.

Pri zunanjem izvajanju je treba ohraniti razmejitve med tistimi logističnimi nalogami, ki jih lahko opravlja vojska, in storitvami, ki jih lahko opravlja civilna organizacija. Meja mora biti povsem jasna predvsem pri operacijah kriznega odzivanja.

2.5 Zagotovitev vzdržljivosti sil

Vzdržljivost je sposobnost vojaških sil, da ohranijo potrebno raven bojne moči, dokler ne dosežejo ciljev delovanja oziroma uresničijo poslanstva. Pri tem je pomembno zagotoviti kadrovsko in materialno zamenljivost in dopolnitev sil ter neprekinjenost logistične podpore.

Logistična podpora ima pomembno vlogo pri vzdržljivosti sil tako v mirnodobnem delovanju kot pri delovanju enot v operacijah kriznega odzivanja in vojni. Logistična podpora na vseh funkcionalnih področjih zagotavlja silam za bojevanje in silam za bojno podporo sposobnost za uresničevanje zastavljenih ciljev. Za zagotovitev potrebne stopnje bojne moči enot med operacijami je treba zagotoviti neprekinjenost logističnih virov in logistične podpore, kar pomeni določeno število oziroma količino logističnih ter vojaških zdravstvenih enot, strateškega transporta, taktične premičnosti, ustreznih zalog materialnih sredstev, storitev, infrastrukturo in ustrezno strukturo logističnega sistema poveljevanja in kontrole. Pri pridobitvi posameznih logističnih virov ima pomembno vlogo

tudi podpora države gostiteljice s predhodno načrtovanimi dejavnostmi, kar pomeni skrbno načrtovanje logistične podpore v miru ter uporabo v kriznih in vojnih razmerah.

3 LOGISTIČNA PODPORA SLOVENSKE VOJSKE

3.1 Vloga logistične podpore

Glede na vlogo v bojnem ali nebojnem delovanju se sile za logistično podporo Slovenske vojske uvrščajo med sile za zagotovitev delovanja, pri čemer je njihova glavna naloga zagotavljanje možnosti za delovanje in ohranjanje vzdržljivosti sil. Logistična podpora Slovenske vojske je prisotna pri vseh načinih delovanja, ofenzivnem, defenzivnem, stabilizacijskem, specialnem, informacijskem, podpornem in prehodnem, s pravočasno zagotovitvijo materialnih virov in storitev pa poveljnikom omogoča izpolnjevanje nalog.

3.2 Organiziranost logistične podpore

Temeljna organizacijska delitev funkcijskega področja logistike je delitev na medsebojno povezljiva in soodvisna logistična funkcionalna področja, ki so: oskrbovanje, premiki in transport, vzdrževanje, zdravstvena oskrba, vojaška infrastruktura ter finančna zagotovitev. Vodja posameznega funkcionalnega področja je v določenem poveljstvu Slovenske vojske strokovno odgovoren za delovanje področja v poveljstvih in enotah, ki jim je poveljstvo nadrejeno.

V poveljstvih Slovenske vojske je funkcijsko področje logistike organizirano v štabnih organih logistike. To so posamezniki ali skupine, organizirane in izurjene za svetovanje in vodenje logistične podpore v poveljstvih in enotah Slovenske vojske ter v zavezništvu. Naloga štabnih organov logistike je usmerjanje, upravljanje in vodenje logistične podpore Slovenske vojske skladno z veljavno normativno ureditvijo ter usmeritvami nadrejenega.

Sile za zagotovitev delovanja, med katere spadajo logistične in vojaške zdravstvene enote, enote za zračni transport ter letalske in mornariške baze, delimo na premestljive in nepremestljive. Premestljive logistične in vojaške zdravstvene enote so tiste, ki so v sestavi premestljivih sil za bojevanje, sil za bojno podporo ali pa so organizirane za samostojno delovanje v operacijah. Nepremestljive enote vojaške logistike so enote prostorske logistike in so namenjene logistični podpori Slovenske vojske na območju Republike Slovenije. Posamezni deli iz njihovih sestav se lahko uporabijo tudi za sodelovanje v operacijah s premestljivimi silami.

Funkcionalna področja logistične podpore Slovenske vojske

oskrbovanje

premiki in
transport

vzdrževanje

zdravstvena
oskrba

vojaška
infrastruktura

finančna
zagotovitev

Slika 3: Funkcionalna področja logistične podpore Slovenske vojske

3.3 Organiziranost poveljevanja

Za logistično podporo enotam Slovenske vojske so odgovorni načelnik najvišjega vojaškega štaba Slovenske vojske ter njemu podrejeni poveljniki poveljstev in enot. Pri odločitvah s funkcijskega področja logistike jih podpirajo načelniki štabnih organov logistike. Na najvišji strateški ravni vojaške organiziranosti Slovenske vojske je načelnik štabnega organa logistike odgovoren za uresničevanje politike logistične podpore Slovenske vojske, ki jo opredeljujejo normativni akti in usmeritve načelnika najvišjega vojaškega štaba Slovenske vojske. Načelniki štabnih organov logistike podrejenih poveljstev izvajajo svoje naloge skladno z normativnimi akti s funkcijskega področja logistike, usmeritvami načelnika štabnega organa logistike nadrejenega poveljstva ter usmeritvami svojega poveljnika.

Delovanje in usmeritve štabnih organov logistike morajo biti skladni z usmeritvami nadrejenega, z načelom enostarešinstva ter upoštevanjem linije poveljevanja.

Logistična in vojaška zdravstvena poveljstva ter enote lahko delujejo skladno s svojo mirnodobno organiziranostjo in nalogami, lahko pa delujejo tudi v začasnih sestavah, tako znotraj Slovenske vojske kot zavezništva. V primeru takšnega delovanja se na podlagi naloge nadrejenega poveljnika ali sporazumov v zavezništvu določi način poveljevanja.

Poveljevanje je lahko popolno ali omejeno glede na pooblastila poveljujočega in vključuje naslednje oblike omejene pristojnosti:

- operativno poveljevanje,
- operativno kontrolo,
- taktično poveljevanje,
- taktično kontrolo,
- administrativno kontrolo,
- usklajevalna pooblastila.

3.4 Taktična, operativna in strateška logistična podpora

Zahteve po logistični podpori so odvisne od splošnih varnostnih razmer v okolju, nalog enot, stopnje ogroženosti ali situacije na bojišču. Za uresničevanje teh zahtev logistična podpora deluje kot taktična, operativna in strateška, pri čemer upoštevamo strukturo Slovenske vojske in strukturo enot zavezništva.

Taktična logistična podpora obsega področje delovanja bataljona, bataljonske bojne skupine, brigade in brigadne bojne skupine ter vzdržuje sposobnost teh enot za izvedbo nalog. Pri taktični logistični podpori so bistvene naloge oskrbovanja, premikov in transporta, vzdrževanja, zdravstvene oskrbe, vojaške infrastrukture ter finančne zagotovitve, namenjene pripadnikom enot, kar jim omogoča izpolnitev poslanstva in nalog. Uspešna taktična logistična podpora Slovenske vojske zagotavlja enotam podporo ob pravem času in na pravem kraju.

Operativna logistična podpora se izvaja v višjih vojaških sestavah, kot je operativno poveljstvo, osredotočena pa je na vzpostavitev in vzdrževanje oskrbovalnih poti ter podporo silam na območju delovanja, skladno s prednostnimi nalogami, ki jih določi poveljnik operativnih sil. Vanjo spadajo sprejem sil ter nadaljnji premiki enot in osebja, zagotavljanje infrastrukture, razdelitev in upravljanje rezerv, sklepanje pogodb, zagotavljanje storitev in nadzor prometa doma ali v tujini.

DOKTRINA VOJAŠKE LOGISTIKE

Strateška logistična podpora načrtuje, usmerja in vodi celotno delovanje logistične podpore Slovenske vojske. Je kombinacija aktivnosti nacionalnih vojaških elementov in civilnih organizacij pri preskrbi vojske. Ukvarja se s strateško premičnostjo na nacionalni ravni, nacionalno nabavo, načrtovanjem logističnih sil ter strateško koncentracijo logističnih sil in sredstev na območju delovanja.

Funkcionalna področja logistične podpore Slovenske vojske so organizirana znotraj taktične, operativne in strateške logistične podpore, temeljna delitev nalog glede na raven delovanja pa je:

OSKRBOVANJE	
Taktična logistična podpora	načrtovanje in izvajanje oskrbe bataljona, bataljonske bojne skupine, brigade ter brigadne bojne skupine po razredih
Operativna logistična podpora	načrtovanje, vodenje in izvajanje oskrbe v višjih vojaških sestavah, kot je operativno poveljstvo, po razredih
Strateška logistična podpora	načrtovanje in usmerjanje oskrbe Slovenske vojske ter zagotovitev virov

PREMIKI IN TRANSPORT	
Taktična logistična podpora	načrtovanje in izvajanje premikov ter transportov bataljona, bataljonske bojne skupine, brigade in brigadne bojne skupine
Operativna logistična podpora	načrtovanje in vodenje premikov ter transportov v višjih vojaških sestavah, kot je operativno poveljstvo
Strateška logistična podpora	načrtovanje in usmerjanje premikov ter transportov, sklepanje strateških sporazumov in zagotovitev virov

VZDRŽEVANJE	
Taktična logistična podpora	načrtovanje ter izvajanje vzdrževanja na prvi in drugi stopnji
Operativna logistična podpora	načrtovanje ter vodenje vzdrževanja na drugi in tretji stopnji
Strateška logistična podpora	načrtovanje in usmerjanje vzdrževanja ter zagotovitev virov

ZDRAVSTVENA OSKRBA	
Taktična logistična podpora	načrtovanje ter izvajanje zdravstvene oskrbe na prvi in drugi ravni zdravstvene oskrbe (Role 1, Role 2 LM)
Operativna logistična podpora	načrtovanje ter zagotovitev zdravstvene oskrbe na drugi, tretji in četrti ravni zdravstvene oskrbe (Role 2 E, Role 3, Role 4)
Strateška logistična podpora	načrtovanje in usmerjanje zdravstvene oskrbe ter zagotovitev virov

VOJAŠKA INFRASTRUKTURA	
Taktična logistična podpora	izražanje zahtev po vojaški infrastrukturi in njena uporaba
Operativna logistična podpora	uporaba, načrtovanje ter zagotavljanje rednega in investicijskega vzdrževanja vojaške infrastrukture, izražanje zahtev po vojaški infrastrukturi
Strateška logistična podpora	uporaba, načrtovanje in zagotavljanje vojaške infrastrukture, usmerjanje vzdrževanja ter zagotovitev virov

FINANČNA ZAGOTOVITEV	
Taktična logistična podpora	načrtovanje ter izvajanje finančne zagotovitve bataljona, bataljonske bojne skupine, brigade in brigadne bojne skupine
Operativna logistična podpora	načrtovanje in vodenje finančne zagotovitve v višjih vojaških sestavah, kot je operativno poveljstvo
Strateška logistična podpora	načrtovanje, usmerjanje in vodenje finančne zagotovitve ter zagotovitev virov

Preglednica 1: Taktična, operativna in strateška logistična podpora

3.5 Štiri ravni logistične podpore

Povezanost taktične, operativne in strateške logistične podpore se kaže v ravneh logistične podpore enot. Logistična podpora Slovenske vojske v smislu operativnosti in vzdržljivosti sil največkrat poteka na štirih ravneh.

3.5.1 Prva raven logistične podpore

Prva raven logistične podpore zagotavlja temeljno taktično delovanje enot z lastnimi formacijskimi viri vojaške opreme in logističnega kadra. Podpora se omejuje na tri dni bojnega delovanja nizke intenzivnosti, brez obnavljanja virov in zagotavljanja storitev. Logistična podpora zagotavlja taktične premike enot ter bojno in zdravstveno oskrbo na bojišču, vključno z evakuacijo moštva in izvleko materialnih sredstev.

3.5.2 *Druga raven logistične podpore*

Drugo raven logistične podpore izvajajo formacijske ali namensko oblikovane logistične in vojaške zdravstvene enote, ki poleg dopolnjevanja prve ravni zagotavljajo večino storitvenih dejavnosti. V enote na drugi ravni se lahko vključujejo specialistični logistični moduli pridodanih enot. Druga raven zagotavlja do sedemdnevno oskrbo z vsemi oskrbnimi razredi, z dostavo do osnovne enote in evakuacijo materialnih sredstev ter vzdrževanjem, vključno z zamenljivostjo sklopov. Izjemoma lahko v primeru bojiščno odločujočega streliva dostava poteka neposredno do oborožitvenih sistemov v prvi bojni črti. Druga raven logistične podpore lahko zagotavlja logistično podporo tudi enotam, ki v svoji sestavi nimajo svojih logističnih enot ali pa so te namenjene za druge naloge.

3.5.3 *Tretja raven logistične podpore*

Tretja raven logistične podpore se v Republiki Sloveniji v miru največkrat uresničuje z zunanji izvajalci. V operacijah kriznega odzivanja, predvsem pa v operacijah po petem členu Natove pogodbe, se ta raven podpore uresničuje z vključevanjem logističnih virov Slovenske vojske v mednarodne združene sestave logističnih enot višjih ešalonov. V takih primerih navadno logistične in vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske preidejo pod operativno kontrolo poveljnika združenega (logističnega) poveljstva.

3.5.4 *Četrta raven logistične podpore*

Najvišja raven logistične podpore v operacijah zunaj ozemlja Republike Slovenije je povezava med domačo oskrbno linijo in logistično podporo v združenem območju delovanja. Raven zagotavlja preglednost in pretok razredov oskrbe do operativno zahtevanih tridesetdnevnih standardnih zalog. Navadno se ta raven uresničuje v obliki nacionalnega podpornega elementa. Temeljne logistične funkcije nacionalnega podpornega elementa so:

- organizacija in usklajevanje sprejema ter namestitve osebja in opreme, ki prihaja na območje delovanja ali se od tam vrača;
- organizacija ter usklajevanje sprejema, skladiščenja in razdeljevanja sredstev posameznih razredov oskrbe;
- organizacija in usklajevanje transportnih storitev;
- priprava in izvajanje zdravstvene evakuacije;
- usklajevanje z organi podpore države gostiteljice v državi gostiteljici;
- usklajevanje z drugimi subjekti, ki znotraj pogodb in sporazumov sodelujejo pri logistični podpori enot Slovenske vojske;
- izvajanje finančne zagotovitve ter sklepanje pogodb;
- sodelovanje pri prevozih posmrtnih ostankov preminulih pripadnikov Slovenske vojske;

- opravljanje drugih nalog s področja logistične podpore, ki so predvsem nacionalne in jih odreja najvišji predstavnik Slovenske vojske na območju operacije.

3.6 Logistična podpora ofenzivnemu delovanju

Če se v ofenzivno delovanje prehaja iz defenzivnega, bosta organizacija in izvedba logistične podpore enot lažji kot pa iz premika, ko so logistične enote in materialne rezerve oddaljene od prednjih delov enot, ki izvajajo ofenzivno delovanje. Ne glede na velikost enot in razmere, v katerih delujejo, imata organizacija in izvedba logistične podpore nekatere skupne značilnosti:

- območje delovanja vpliva je omejeno na izbor območij razporeditve logističnih in vojaških zdravstvenih enot;
- izbor komunikacij je omejen, potrebe po operativnem razvoju sil ter izvajanju logistične podpore pa velike;
- povečana je poraba materialnih sredstev, kar vpliva na večje angažiranje transportnih in oskrbnih enot, predvsem v dopolnjevanju enot s strelivom in gorivom;
- v krajšem času so povečane izgube v osebju in materialnih sredstvih;
- bojni položaji se razmeroma hitro oddaljujejo od območij razporeditve logističnih in vojaških zdravstvenih enot ter zbirališč poškodovanih materialnih sredstev, še posebno v primerih, ko posamezni deli hitro prodirajo v globino sovražnika.

Neprekinjenost v izvajanju logistične podpore je življenjskega pomena za uspeh ofenzivnih delovanj. V procesu načrtovanja delovanja je treba večjo pozornost nameniti razpoložljivosti zalog ter zmožnostim logističnih enot za dostavo materialnih sredstev

podpirajočim enotam, še posebno oskrbi enot s strelivom in gorivom ter vzdrževanju. Za skrajševanje oskrbovalnih poti je treba razmišljati o razporeditvi zalog in elementov logistične podpore vnaprej ter, kolikor se le da, zagotoviti njihovo premičnost. Treba je zagotoviti nemoteno oskrbo enot s strelivom in gorivom ter pri tem upoštevati, da je njihova poraba večja, transportne zmogljivosti pa so pogosto omejene.

Popravila materialnih sredstev morajo potekati čim bliže prednjim elementom bojne razporeditve, kolikor dovoljuje taktična situacija. S prerazporeditvijo sklopov posameznih materialnih sredstev elementom vzdrževanja na prednjih položajih omogočimo hitrejša popravila sredstev na bojišču, zmanjšujemo zahteve po evakuaciji sredstev ter omogočamo njihovo hitrejšo vrnitev v boj.

Posebno pozornost je treba nameniti načrtovanju, nadzoru in usklajevanju premikov na oskrbovalnih poteh pri razvoju sil za delovanje, oskrbovanje, evakuacijo ranjenih in obolelih ter uporabi rezerv.

3.7 Logistična podpora pri defenzivnem delovanju

Logistična podpora enot pri defenzivnem delovanju je odvisna predvsem od razmer, v katerih enote prehajajo v defenzivno delovanje, ter od njegovega cilja. Če poteka defenzivno delovanje zunaj stika s sovražnikom, bo izvajanje logistične podpore lažje kot v primerih, ko poteka iz stika, ali pa ima bojno delovanje za cilj defenzivno delovanje s prehodom v ofenzivno.

Značilnosti organiziranja in izvajanja logistične podpore v defenzivnem delovanju so:

- širina in globina območij delovanja enot v defenzivnem delovanju omogočata ugoden izbor območij razporeditve logističnih enot in vojaških zdravstvenih enot;
- večje možnosti izbire in uporabe oskrbovalnih poti ter poti za evakuacijo in premike enot;
- manjša poraba materialnih sredstev, saj se enote med delovanji približujejo območjem razporeditve logističnih enot, kar olajšuje njihovo dostavo;
- oteženi sta izvleka in evakuacija pokvarjenih materialnih sredstev;
- zaradi pogostih premikov elementov vzdrževanja se zmanjšujejo zmogljivosti vzdrževanja;
- oteženo iskanje, evakuacija in oskrba poškodovanih ter obolelih, predvsem pri množičnih izgubah;
- težje zavarovanje logističnih elementov.

Pri načrtovanju defenzivnih delovanj je treba posebno pozornost nameniti premičnosti in prilagodljivosti logistične podpore, ki bo sposobna zagotavljati tudi podporo v

prehodu iz defenzivnih v ofenzivne oblike delovanj. Zaloge, elemente vzdrževanja ter zdravstveno oskrbo je treba vnaprej postaviti na primernih lokacijah, da se zagotovijo zadostni viri, če pride do nenadnega napada sovražnika ali zastojev zaradi prekinitve oskrbovalnih poti. Zaradi oteženih okoliščin evakuacije materialnih sredstev je smotrno načrtovati popravila sredstev znotraj obrambnih položajev. Z razporeditvijo elementov zdravstvene oskrbe čim bližje enotam bojnega razporeda se omogočita hitrejša oskrba in evakuacija poškodovanih in obolelih. Večja poraba streliva, še posebej artilerijskega, zahteva poseben načrt dostave čim bližje ognjenim položajem enot. Posebno pozornost je treba nameniti tudi varnosti območij razmestitve logističnih enot ter nadzoru in usklajevanju premikov.

3.8 Logistična podpora pri drugih načinih delovanja

Uspešno izvajanje nalog Slovenske vojske pri drugih načinih delovanja je brez ustrezne logistične podpore omejeno. Pri stabilizacijskem delovanju v operacijah kriznega odzivanja poteka logistična podpora skladno z načrti operacij in zavezniškimi razmerji na območju operacij ter sledi načelom, ki so opisana v točki 3.9.

V podporno delovanje, predvsem na področju zaščite in reševanja, so precej neposredno vključene logistične in vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske, ki s svojimi zmogljivostmi prispevajo k stabilizaciji in urejanju razmer. Prav tako je pomembna vloga logistične podpore, ko Slovenska vojska v okviru podpornih delovanj zagotavlja varnost, se bojuje proti terorizmu, opravlja akcije iskanja in reševanja, evakuacijo nevojaškega

osebja, sodeluje s civilnimi organizacijami, skrbi za zaščito kritične infrastrukture ter virov oskrbe. Logistična podpora pri teh vrstah delovanja poteka skladno s temeljnimi načeli vojaške logistike, pri uporabi virov pa se vedno upošteva prednost osnovnega poslanstva in nalog Slovenske vojske.

Logistična podpora specialnega delovanja poteka skladno z načeli delovanja specialnih sil, s poudarkom na posebnosti opreme, samozadostnosti in vzdržljivosti sil, ki navadno delujejo globoko na ozemlju, ki ga nadzoruje sovražnik.

Logistična podpora informacijskega delovanja je usmerjena v zagotovitev in vzdrževanje ustrezne opreme za delovanje.

Logistična podpora prehodnega delovanja Slovenske vojske poteka smiselno in skladno z načini prehodnega delovanja, z upoštevanjem načel ofenzivnega in defenzivnega delovanja.

3.8.1 Logistična podpora pri zaščiti in reševanju

Skladno z zakonom je ob naravnih in drugih nesrečah sodelovanje pri zaščiti in reševanju ena temeljnih nalog Slovenske vojske. Poteka na podlagi zahtev in vključuje podporo civilnim strukturam na prizadetih območjih.

Logistične in vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske ter posamezni pripadniki s področja logistike sodelujejo pri načrtovanju in uresničevanju reševanja, zagotavljanju zdravstvene oskrbe, vzpostavljanju prometnih komunikacij in transporta, zagotavljanju namestitve, oskrbi z najnujnejšimi prehrabnimi artikli in vodo ter pri drugih dejavnostih, ki omogočajo stabilizacijo življenja prizadetega prebivalstva.

3.9 Logistična podpora Slovenske vojske v mednarodnem okolju

3.9.1 Logistična podpora v Natovih operacijah

V načelu mora Slovenska vojska sama zagotoviti logistično podporo v operacijah zavezništva, vendar ji Nato s svojimi rešitvami omogoča reševanje logistične podpore v obsegu, ki je smiseln zanj. Logistična podpora je odvisna od sklenjenih sporazumov in pripravljenosti sodelujočih držav, predvsem članic Nata, držav partneric in drugih organizacij. Slovenska vojska v načrtovanju in izvajanju logistične podpore vojaških operacij upošteva Natova doktrinarna izhodišča.

Skladno z zavezniškimi izhodišči je Slovenska vojska v skupnih operacijah odgovorna za logistično podporo svojih enot po nacionalni liniji ali skladno s predhodno sklenjenimi sporazumi z drugimi državami, ki sodelujejo v operacijah. Zaradi tega je na območju operacij dolžna oblikovati samostojen ali združen nacionalni podporni element, katerega naloga je zagotavljanje nacionalne logistične podpore poveljstvom in enotam Slovenske vojske ter usklajevanje sporazumov z drugimi državami, organizacijami, podjetji in ustanovami na območju operacij.

V zavezniških operacijah je večji poudarek na večnacionalnosti logistične podpore, ki racionalizira, koncentrira in skrbi za optimalno uporabo logističnih virov. V ta namen se ustanovljajo večnacionalna logistična poveljstva in enote, v katere države sorazmerno s silami za bojevanje in bojno podporo prispevajo svoje logistične vire, in sicer enote ali posamezne pripadnike. Obveznost sodelujočih držav v skupnih operacijah je, da na logističnem področju zagotovijo enakopraven delež med vrstami sil glede na vlogo v bojnem delovanju, skladno z velikostjo celotnega prispevka v operaciji. Tako je Slovenska vojska obvezana, da v zavezniške operacije prispeva tudi svoje logistične vire.

Prednosti večnacionalne logistične podpore so:

- zmanjšanje oziroma koncentracija človeških in logističnih virov posameznih držav v operacijah;
- optimizacija procesov;
- skupna uporaba nacionalnih strokovnjakov (če ima posamezna država strokovnjaka za neko področje, ga lahko uporabijo tudi druge države);
- povečanje interoperabilnosti (alternativne večnacionalne logistične metode z učenjem in izkušnjami povečajo interoperabilnost in zaupanje);
- zmanjšanje stroškov (končna cena pri mednarodni izmenjavi na logističnem področju je manjša za vse udeležence).

Omejitve večnacionalne logistične podpore:

- raven kakovosti logistične podpore (ustreznost doseganja primernega standarda za države, ki jim je logistična podpora namenjena);
- pripravljenost držav za zagotovitev posameznih logističnih funkcij (prednostne naloge, pravne omejitve, zagotovitev lastnih sil ...).

Logistiki Slovenske vojske imajo pri delovanju sil, ki jih vodi Nato, sami ali v sodelovanju z drugimi sodelujočimi državami, nalogo organiziranja in sprejema lastnih ali zavezniških enot, njihove začasne namestitve, pomoči pri napotitvi enot na območje operacije ter njihovega vključevanja v nadrejeno enoto.

Skupaj s strateškim premikom, ki pomeni transport osebja, materialnih sredstev ter zagotavljanje strateške podpore, so sprejem enot, njihova začasna namestitev, napotitev na območje operacije in njihovo vključevanje v nadrejeno enoto skupek vojaških dejavnosti, ki so pogoj za varno in celovito vključevanje v združeno operacijo.

Sprejem enot vključuje vse dejavnosti priprav, sprejema in oblikovanja posamičnih enot, tako osebja kot materialnih sredstev, v nadaljevanju pa njihovo vzdržljivost in povezavo z nacionalno oskrbovalno potjo.

Začasna namestitev enot združuje, oblikuje in organizira prihajajoče enote v celovite bojne enote in jih pripravlja za nadaljnji premik na območje operacije.

Napotitev na območje operacije predstavlja podporo varnemu premiku enote do končnega cilja. Glavni namen napotitve je operativni premik enote do njenega cilja, ki naj poteka brez večjega izčrpanja.

Cilj učinkovitega in pravočasnega vključevanja v nadrejeno enoto je združevanje različnih nacionalnih enot v združeno večnacionalno enoto pod poveljstvom poveljnika večnacionalnih sil.

3.9.2 Logistična podpora v operacijah Evropske unije

Evropska unija še razvija svoje skupne obrambne zmogljivosti. Z zgledovanjem po Natu se oblikujejo večnacionalne skupne vojaške sestave, namenjene za hitro posredovanje, ustanovljajo se usklajevalna telesa in posamezna vojaška poveljstva. Skladno s sporazumom med Natom in Evropsko unijo se sile za operacije pod okriljem ene ali druge organizacije ne podvajajo.

Glavna usmeritev za delovanje logistične podpore v operacijah evropske varnostne in obrambne politike je poudarek na večnacionalnosti logističnih virov ter samozadostnosti nacionalnih enot. V operacijah Evropske unije veljajo enaki načini logistične podpore kot v Natu, in sicer:

- nacionalni prispevki in skrb za logistično podporo svojih enot v operacijah evropske varnostne in obrambne politike;
- večnacionalna logistična podpora, z določitvijo nosilne države;
- vodstvena država na področju logistične podpore;
- vodstvena država na posameznem funkcionalnem področju logistične podpore;
- večnacionalne logistične in večnacionalne integrirane logistične enote;
- podpora države gostiteljice.

Za posamezno operacijo evropske varnostne in obrambne politike se izbere način ali kombinacija načinov logistične podpore, skladno z dejavniki in stanjem v okolju.

Financiranje operacij evropske varnostne in obrambne politike poteka prek posebnega odbora, ki zagotovi financiranje skupnih stroškov operacije, kot so vzpostavitev ter delovanje operativnih poveljstev in poveljstev sil, vzpostavitev delovanja letališč ter razmer za delovanje zdravstvene oskrbe na drugi in višjih ravneh. Preostale stroške delovanja svojih enot in posameznikov v operacijah krije država pošiljateljica.

3.9.3 Logistična podpora v operacijah Organizacije združenih narodov

Med logistično podporo v operacijah Nata in logistično podporo v operacijah Organizacije združenih narodov obstajata dve temeljni razliki. Prva je v tem, da je Organizacija združenih narodov odgovorna za načrtovanje in uveljavljanje logistične podpore v vseh operacijah, v Natu pa je to obveza posamezne države. Druga razlika je, da Organizacija združenih narodov v nasprotju s sistemom financiranja v Natu vsem članicam zagotavlja povračilo finančnih sredstev za uporabo njihovih sil.

Če obe organizaciji delujeta v skupni operaciji kriznega odzivanja, je mogoče sodelovanje oziroma skupno usklajevanje logistične podpore, kar je opredeljeno v normativnih aktih Organizacije združenih narodov in seveda odvisno od konkretnih dogovorov ter sporazumov.

3.9.4 Sodelovanje z Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi

Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi nima svojih vojaških sil in tudi ne svojih zmogljivosti na področju logistične podpore. Če so v kakršno koli operacijo OVSE vključene vojaške sile, so to sile Nata, Evropske unije ali Organizacije združenih narodov, kar pomeni logistično podporo skladno z načeli vključene organizacije.

3.9.5 Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Med operacijami kriznega odzivanja lahko na območju delovanja poleg poveljstev in enot Slovenske vojske delujejo tudi nevladne organizacije. V takšnih primerih lahko med silami Slovenske vojske in nevladnimi organizacijami nastane konkurenca za lokalne logistične vire. Lahko pa je Slovenska vojska zaprosena za podporo delovanju

posameznih nevladnih organizacij. Morebitna nasprotja, ki ovirajo delovanje podpore, se usklajujejo s štabnimi organi, pristojnimi za civilno-vojaško sodelovanje, pri čemer se upoštevajo temeljno poslanstvo in naloge enot Slovenske vojske v operaciji.

3.9.6 Logistična podpora v humanitarnih operacijah v tujini

Namen humanitarnih operacij je zmanjšanje trpljenja prebivalstva na prizadetih območjih. Te operacije so še zlasti pomembne v okoliščinah, ko odgovorne oblasti neke države ne morejo ali nočejo zagotavljati potrebne podpore prebivalstvu. Tako kot zaščita in reševanje so tudi humanitarne operacije usmerjene v zagotavljanje prehrane, vode, bivališč in drugih sredstev za vzpostavitev normalnega življenja. Navadno potekajo v sodelovanju z lokalnimi oblastmi in drugimi humanitarnimi ter nevladnimi organizacijami. V sovražnem okolju je posebna oblika pomoči varovanje konvojov in delitev humanitarne pomoči. Humanitarne operacije se lahko nadaljujejo tudi pri obnovi, ki sledi prvi pomoči.

Slovenska vojska sodeluje s svojimi logističnimi zmogljivostmi v humanitarnih operacijah zunaj države, in sicer skladno s sprejetimi odločitvami vlade Republike Slovenije ter trenutnimi zmožnostmi in viri, ki so ji na voljo.

3.10 Podpora države gostiteljice

Podpora države gostiteljice je dopolnilo in razbremenitev logistične podpore vojaških enot zunaj države in zahteva podrobno vnaprejšnje načrtovanje ter poznavanje zmožnosti države gostiteljice. Podpora države gostiteljice je vojaška in civilna pomoč v miru, krizah in vojni, ki jo država gostiteljica na podlagi mednarodnih sporazumov ter dogovorov daje zavezniškim silam in organizacijam, ki se nahajajo ali delujejo na njenem ozemlju.

V Republiki Sloveniji se v dejavnost podpore države gostiteljice poleg obrambnega sistema vključujejo tudi druga ministrstva, vladne službe in drugi državni organi, če je treba, pa tudi predstavniki gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, ki so po sklepu Vlade Republike Slovenije posebnega pomena za obrambo države.

V Slovenski vojski so logistične naloge, namenjene podpori države gostiteljice, razdeljene med strateško, operativno in taktično raven. Na strateški ravni se usklajujejo postopki in sodelovanje z drugimi pomembnimi subjekti v Sloveniji ter z državami, katerih sile naj bi delovale na ozemlju Republike Slovenije ali ga prečkale. Na strateški ravni se pripravljajo načrti in usmeritve za izvedbo logistične podpore.

Na operativni ravni se vzpostavljajo neposredni stiki s silami prihajajočih držav in koordinacijska telesa, sprejemajo se potrebe držav pošiljateljic ter pripravljajo potrebni načrti in ukazi, skladno z razpoložljivimi vojaškimi zmogljivostmi.

Taktična raven je odgovorna za organizacijo, usklajevanje, sprejem, nastanitev in logistično podporo silam držav pošiljateljic ter sodelovanje z lokalnimi vladnimi ali nevladnimi organizacijami, podjetji in drugimi subjekti na območju.

Finančno-pravno področje države gostiteljice se opredeli v dogovoru o podpori države gostiteljice, sporazumu o razumevanju in tehničnih dogovorih ali drugih izvedbenih dogovorih. Pri tem je treba upoštevati določila sklenjenih dvo- ali večstranskih pogodb na obrambnem področju in določila drugih dokumentov zaveznitva s področja financ ter ustrezne področne zakonske in podzakonske akte, veljavne v Republiki Sloveniji.

Državam pošiljateljicam se ob pomoči in sodelovanju ustreznih ter pristojnih organizacijskih enot za nabavo blaga in opravljanje storitev omogoči neposredno sklepanje pogodb z gospodarskimi družbami, organizacijami in fizičnimi osebami.

4 NAČRTOVANJE LOGISTIČNE PODPORE SLOVENSKE VOJSKE

4.1 Splošno

Načrtovanje logistične podpore je za Slovensko vojsko bistven del obrambnega in operativnega načrtovanja. Sistem načrtovanja je postavljen tako, da je skladen z načrtovanjem v zavezništvu in izpolnjuje obveznosti Republike Slovenije do zavezništva.

4.2 Načrtovanje logistične podpore pri obrambnem načrtovanju

Obrambno načrtovanje, ki poteka prek načrtovanja virov, sil, oborožitvenih sistemov, komunikacijskih in informacijskih sistemov ter logističnega načrtovanja, obsega dolgoročno in srednjeročno obdobje. Cilj obrambnega načrtovanja je zagotoviti okvir, znotraj katerega se lahko najbolj učinkovito uskladita nacionalno in zavezniško obrambno načrtovanje za uresničitev nacionalnih in zavezniških vojaških potreb. Ministrske usmeritve in drugi politični okviri zagotavljajo podlago za določitev zahtevanih vojaških zmogljivosti države. Temeljni logistični vidiki obrambnega načrtovanja Slovenske vojske izhajajo iz sprejetih podlag za logistično načrtovanje, opredeljenih predvsem v zavezniških dokumentih in doktrinarnih stališčih.

4.3 Načrtovanje logistične podpore v vojaških operacijah

Uspešna logistična podpora se začne z dobrim načrtovanjem. Načrtovanje logistične podpore je sestavni del operativnega načrtovanja Slovenske vojske. Oblikovanje logističnih načrtov zahteva sodelovanje in nenehno usklajevanje med strateškimi, operativnimi in taktičnimi ravni. Logistični načrti morajo podpirati načrte delovanja in poznejše operacije. Zato morajo biti logistični načrtovalci že na začetku vključeni v proces operativnega načrtovanja.

Logistična podpora v operacijah je skoraj v celoti nacionalna odgovornost na vseh stopnjah priprav, razmestitve, delovanja in vrnitve enote. Skladno s tem je načrtovanje in izvajanje logistične podpore enot v operacijah neprekinjen in vzporeden proces, ki ga je treba nenehno uresničevati, dopolnjevati ter spreminjati na podlagi novih strateških usmeritev države in zavezništva, novih operativnih zahtev, razpoložljivosti virov ter učenja iz izkušenj.

Načrtovanje logistične podpore operacij ter njeno izvajanje vključujeta dejavnosti in naloge poveljstev ter enot v treh časovnih stopnjah:

- med opremljanjem in pripravo enot,

- med razmestitvijo in delovanjem na območju operacije,
- ob vrnitvi in konsolidaciji enot.

Razmestitev predstavlja najobčutljivejšo stopnjo delovanja. Logistična podpora delovanju enot Slovenske vojske je dinamičen proces, ki zahteva nenehno prilagajanje temeljnega ukaza za delovanje in vsebine logistične podpore. Na območje naloge napotimo predhodnico, ki zagotovi razmere za namestitev glavnine enote. Po vzpostavljenem sistemu poteka logistična podpora navadno nemoteno oziroma po ustaljenem načinu.

Načrtovanje zaključne stopnje operacije mora biti dorečeno na začetku načrtovanja. Logistični napor pri zaključku (prenehanju) operacij so usmerjeni v dve glavni skupini dejavnosti: vrnitev sil in dejavnosti po končani operaciji, ki obsegajo zapiranje baz, vračilo nepremičnin lokalnim oblastem in urejanje opreme.

Zaključek operacije obsega:

- umik enot z območja operacije,
- sanacijo škode, razminiranje, asanacijo,
- ureditev materialno-finančnih obveznosti iz dogovorov, povezanih z operacijo,
- konsolidacijo moštva, rehabilitacijo poškodovanih,
- popravilo tehnike, uničevanje neuporabne tehnike, odprodajo določene opreme.

Za izvedbo in zaključek operacij je v Slovenski vojski odgovorna operativna raven poveljevanja.

4.4 Načrtovanje logistične podpore v operacijah kriznega odzivanja

Razpoložljivost virov se zagotavlja s predhodnim načrtovanjem na področju logistične podpore, ki izpolni ključne zahteve enot Slovenske vojske, predvidenih za operacije. Informacije, nujne za načrtovanje logistične podpore enot Slovenske vojske v operaciji, morajo biti pravočasne. Zaradi morebitnega sklepanja mednarodnih sporazumov in usklajevanja strateškega transporta je načrtovanje operacij predvsem naloga strateške ravni.

Začetno načrtovanje vojaških operacij obsega štiri bistvene stopnje, ki sicer nimajo neposrednega logističnega pomena, vendar odločilno vplivajo na organizacijo in izvedbo logistične podpore. To so:

- politična namera pristojnih državnih organov Republike Slovenije, da bo Slovenska vojska sodelovala v vojaški operaciji;
- analiza in ocena zmožnosti Slovenske vojske za izvedbo operacije;

- priprava vojaškega nasveta;
- sklep vlade o napotitvi na operacijo.

Politična namera, da bo Slovenska vojska angažirana v vojaški operaciji, je prvi znak za priprave. Na vojaški strateški ravni se analizirajo in ocenjujejo zmožnosti Slovenske vojske, da v danem času, z danimi materialnimi in finančnimi sredstvi ter osebjem operacijo izvede. Ocena zmožnosti obsega vse podatke o navedenih dejavnikih in oceno dodatnih zahtev z ugotovitvijo, kdaj so izpolnjeni pogoji, da je operacijo mogoče začeti. Logistična analiza je podrobnejša ocena zmožnosti na področju logistike. Vključuje vse materialne, finančne in kadrovske pogoje za izvedbo podpore operacije z upoštevanjem:

- velikosti in nalog enot v operaciji,
- območja operacije,
- trajanja operacije,
- oddaljenosti območja operacije,
- vrste in zahtevnosti operacije,
- načina logistične podpore v operaciji ter nacionalne oziroma večnacionalne odgovornosti skupne logistične podpore.

Na podlagi namere, analize in ocene zmožnosti najvišji vojaški štab Slovenske vojske pripravi vojaški nasvet, v katerem se priporoča uporaba zmogljivosti Slovenske vojske, čemur sledi sklep vlade o napotitvi na operacijo. Po odredbi za operacijo, ki jo izda minister za obrambo, načelnik najvišjega vojaškega štaba Slovenske vojske izda direktivo za delovanje, v kateri je opredeljena logistična podpora.

Kadar čas in okoliščine za posamezno operacijo to dopuščajo, je treba opraviti logistično izvidovanje. Zbiranje logističnih obveščevalnih podatkov poteka hkrati z zbiranjem operativnih obveščevalnih podatkov.

4.5 Izhodišča za načrtovanje delovanj logističnih in vojaških zdravstvenih enot

Naloga logističnih in vojaških zdravstvenih enot je zadostna logistična podpora vsem enotam Slovenske vojske v najzahtevnejšem mogočem scenariju. Iz tega izhajajo minimalne zahteve kot izhodišče za oblikovanje logističnih in vojaških zdravstvenih enot vseh vrst, materialna opremljenost po vrsti in količinah ter kadrovska popolnjenost in izurjenost.

Enote za oskrbovanje vseh razredov morajo zagotavljati:

- ustrezno skladiščenje in hranjenje zahtevanih ali predpisanih enotovnih zalog na vseh ravneh, opredeljenih z bojnimi kompleti ali dnevi oskrbe;
- številčno in kakovostno ustrezno strukturo transportnih sredstev ter sredstev za ravnanje z materialnimi sredstvi, ki zagotavljajo pravočasno in kakovostno obnavljanje porabljenih zalog;
- ustrezne rezerve zaradi upoštevanja morebitnih izgub.

Enote za opravljanje storitev morajo vedno zagotavljati določeno raven teh storitev za različne okoliščine. Transportne enote morajo zagotavljati oskrbo in zmogljivosti za premike enot.

Poudarek zdravstvene oskrbe je na prvi in drugi ravni zdravstvene oskrbe ter predvsem na reševanju življenj, takojšnji nujni medicinski pomoči, medicinski evakuaciji in preventivni dejavnosti. Izhodišče za oblikovanje vojaških zdravstvenih enot je čas dostopa do zagotovitve primarne kirurgije, ki sme trajati največ eno uro. Če to zaradi operativnega okolja ni uresničljivo, se ta čas lahko poveča največ do dve uri za zagotovitev nujnih kirurških posegov omejevanja škode in največ do štiri ure za primarno kirurgijo.

Enote za vzdrževanje morajo zagotavljati redne servise ter tehnične in kontrolne preglede v daljšem obdobju. Zagotavljati morajo popravila materialnih sredstev za pričakovane izgube, in sicer najpozneje v štiriindvajsetih urah za prvo stopnjo in dvainsedemdesetih urah za drugo stopnjo popravil.

4.6 Načrtovanje in oblikovanje vojaške strateške rezerve

Republika Slovenija je v sistemu kolektivne obrambe v primeru bistveno poslabšanega varnostnega položaja dolžna zagotoviti ustrezno povečane vojaške zmogljivosti za sodelovanje v zavezništvu in zagotavljanje nacionalne obrambe. Pri zagotavljanju nacionalne obrambe se v določenem roku na podlagi srednjeročnega in dolgoročnega načrtovanja ter koncepta priprave strateške rezerve zagotovijo zadostne količine oborožitve in vojaške opreme, infrastruktura ter finančna sredstva za načrtovani kadrovski obseg strateške rezerve.

Za vojaške strateške rezerve se do aktiviranja oblikujejo posebne rezerve oborožitve in vojaške opreme iz zalog oborožitve in opreme, ki se izločata iz operativne uporabe Slovenske vojske ter se skladiščita v namenskih skladiščih Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske. Vrsta in obseg zalog se določita na podlagi planske strukture vojaških strateških rezerv ter razpoložljivih izločenih količin oborožitve in vojaške opreme. Manjkajoči oborožitvev in vojaška oprema se po aktiviranju vojaških strateških rezerv zagotovita z nakupom znotraj sistema opremljanja Slovenske vojske in iz popisa po uvedbi materialne dolžnosti skladno z veljavno zakonodajo.

Po aktiviranju vojaških strateških rezerv se infrastruktura za usposabljanje in namestitev vojaških strateških rezerv prednostno zagotavlja iz razpoložljivih zmogljivosti Slovenske vojske, manjkajoče infrastrukturne zmogljivosti pa se zagotovijo z vključevanjem civilnih zmogljivosti.

Za priprave v času do aktiviranja vojaških strateških rezerv se znotraj rednega obrambnega proračuna načrtujejo finančna sredstva za Slovensko vojsko, in sicer za uporabo zmogljivosti vojaških strateških rezerv, ureditev in vzdrževanje zmogljivosti skladišč ter hranjenje vzdrževanje in varovanje oborožitve in vojaške opreme. Po aktiviranju vojaških strateških rezerv se za zagotavljanje manjkajoče oborožitve in vojaške opreme, infrastrukture ter dodatnih civilnih zmogljivosti poleg finančnih sredstev obrambnega proračuna zagotovijo finančna sredstva v nacionalnem proračunu. Logistična podpora novih enot, oblikovanih iz vojaških strateških rezerv, se uresničuje z zmogljivostmi Slovenske vojske, dopolnjuje pa se z vključevanjem civilnih zmogljivosti skladno z določili Zakona o obrambi.

4.7 Načrtovanje logistične podpore pri mobilizaciji

Naloga logistične podpore mobilizacije je podpora aktivnosti poveljstev in enot, da v načrtovanem času opravijo postopke zbiranja in organiziranja ter druge postopke za prehod v polno pripravljenost za delovanje. Logistična podpora mobilizacije temelji na kakovostnih in popolnih pripravah. Njihov namen je, da se že v miru predvidijo, uskladijo in načrtujejo naloge v času mobilizacije, zagotovijo ustrezni viri za njeno izvedbo ter se prepreči sovražnikov ali kakršen koli drug vpliv na njen potek.

Načrti logistične podpore mobilizacije vključujejo sile, sredstva in storitve, ki jih zagotavljajo logistične enote Slovenske vojske in zunanji izvajalci. Materialni viri za izvedbo mobilizacije obsegajo oborožitev, opremo, vojaško in civilno infrastrukturo ter druga materialna sredstva, ki zagotavljajo doseganje pripravljenosti enot in ohranjajo njihovo vzdržljivost pri izvajanju delovanj po načrtih uporabe. Temeljijo na materialnih in finančnih zmožnostih države. Zagotavlja jih sistem logistične podpore Slovenske vojske, ki ga v posameznih segmentih dopolnjujejo civilne zmogljivosti na podlagi materialne dolžnosti. Načrtovana organiziranost in odzivnost logističnega sistema morata omogočiti naraščanje logističnih zmogljivosti z določeno časovno prednostjo glede na hitrost naraščanja enot, ki potrebujejo logistično podporo v času mobilizacije.

5 FUNKCIONALNA PODROČJA LOGISTIKE

5.1 Oskrbovanje

5.1.1 Splošno

Oskrbovanje so dejavnosti, ukrepi in postopki, s katerimi z načrtno uporabo materialnih virov ter zalog pravočasno in neprekinjeno zagotavljamo materialna sredstva ter storitve, nujne za delovanje poveljstev in enot Slovenske vojske. Oskrbovanje delimo na materialno oskrbovanje in storitve.

5.1.2 Materialno oskrbovanje

Materialno oskrbovanje vključuje nabavo, razdelitev, skladiščenje, ohranjanje zalog in rezerv ter izločitev.

Nabava: načrten nakup ali pridobitev materialnih sredstev. Navadno se zagotavlja centralizirano in je v pristojnosti strateške odgovornosti, čeprav lahko poteka tudi decentralizirano na operativni in taktični ravni, in sicer z nakupi iz dovoljenih razpoložljivih finančnih virov.

Razdelitev: načrtna delitev, organizirano razpošiljanje in razdeljevanje materialnih sredstev.

Skladiščenje: sprejemanje, hranjenje in izdajanje materialnih sredstev v skladišču.

Ohranjanje zalog in rezerv: vzdrževanje načrtovane količine materialnih sredstev

v skladiščih, kjer se hranijo za uporabo v določenem časovnem obdobju oziroma za uporabo v kriznem ali vojnem delovanju.

Izločitev: začasna ali trajna odstranitev materialnih sredstev iz operativne uporabe. Začasna izločitev je odstranitev materialnih sredstev, ki so uporabna pogojno oziroma njihova uporaba pomeni tveganje za varnost in zdravje ljudi ter varnost okolja, a jih Slovenska vojska potrebuje. Trajna izločitev je odstranitev materialnih sredstev, ki so ocenjena kot višek in jih Slovenska vojska ne potrebuje, ter odstranitev sredstev, za katera je ugotovljeno, da so neuporabna ali tako poškodovana, da bi bilo njihovo nadaljnje vzdrževanje ali obnova nesmotrno oziroma nerentabilno. Za trajno izločitev so po sprejemu materialnih sredstev odgovorni nosilci proizvodne logistike.

5.1.2.1 Razredi oskrbovanja

V Slovenski vojski je pet razredov oskrbe:

I. razred – potrošno blago: materialna sredstva, ki jih porabijo osebe in živali za zadovoljevanje svojih potreb, ne glede na okoliščine bivanja in delovanja;

II. razred – orožje, vojaška in druga oprema: materialna sredstva za delovanje, skladno z materialnimi formacijami in merili pripadanja;

III. razred – gorivo in maziva: gorivo in maziva za vse namene, kurivo in dodatki za gorivo;

IV. razred – blago, ki ni v drugih razredih: materialna sredstva, ki niso zajeta v materialnih formacijah, in druga materialna sredstva, ki niso v I., II., III. in V. razredu;

V. razred – strelivo, minskoeksplozivna sredstva in rakete: vse vrste streliva, eksploziva, min, raket in kemičnih agensov.

V Slovenski vojski in na Ministrstvu za obrambo se uporabljajo tudi druge klasifikacije materialnih sredstev, predpisane z navodili.

5.1.2.2 Operativno-tehnična merila

Za oblikovanje in vzdrževanje zalog in rezerv se uporabljajo operativno-tehnična merila, ki so podlaga za načrtovanje oskrbe enot. Merila so: bojni komplet, enotovne zaloge, dan oskrbe, bojni dan oskrbe, odobrena poraba in dnevne izgube.

Bojni komplet: merilo, s katerim izkazujemo količino in vrsto streliva, minsko-eksplozivnih sredstev in raket, ki glede na tehnične značilnosti pripadajo posamezniku, orožju ali bojnemu sredstvu.

Enotovna zaloga: merilo, s katerim izkazujemo količino in vrsto materialnih sredstev, ki jih ima enota pri sebi. Za strelivo, minskoeksplozivna sredstva in rakete se enotovne zaloge praviloma izražajo v bojnih kompletih.

Dan oskrbe: merilo, namenjeno načrtovanju oskrbovanja, s katerim izkazujemo minimalno količino materialnih sredstev za zagotovitev enodnevnega delovanja.

Bojni dan oskrbe: merilo, namenjeno načrtovanju oskrbovanja pri bojnih delovanjih. Uporablja se za načrtovanje oskrbovanja v resničnih bojnih situacijah. Bojni dan oskrbe se izračunava tako, da se na dan oskrbe dodajo dodatni kakovostni in količinski koeficienti, ki izhajajo iz izkušenj ali predvidevanj.

Odobrena poraba: merilo, s katerim izkazujemo dovoljeno porabo materialnih sredstev enote ali posameznika za izvedbo naloge. Lahko se določi za izvedbo celotne naloge oziroma po stopnjah ali etapah. Navadno se izraža v bojnih kompletih.

Dnevna izguba: merilo, s katerim izkazujemo izgube posameznih vrst ali skupin materialnih sredstev pri enodnevnem delovanju.

5.1.3 Storitve

Storitev je načrtovano in naročeno delo, ki se opravi za naročnika, navadno za plačilo. Storitve so gostinske, komunalne, obrtne, poštno, prevozniške, zdravstvene in intelektualne. V Slovenski vojski uporabljamo storitve, kot so priprava hrane, oskrba z vodo, kopanje, pranje, kemično čiščenje, zamenjava in popravilo oblačil, obutve in osebne opreme, frizerske, gostinske, trgovske, poštno in komunalne storitve ter storitve, povezane s preminulimi pripadniki oboroženih sil. Storitve so lahko tudi nenačrtovane, skladno z nastalim položajem.

Storitve zagotavljamo s svojimi zmogljivostmi in prek zunanjih izvajalcev na podlagi sporazumov in pogodb. Nosilci organiziranja in zagotavljanja storitev v Sloveniji so poveljstva in enote Slovenske vojske. Nosilec organiziranja in usklajevanja storitev za enote v tujini je nacionalni podporni element.

Nepremestljive sile navadno s svojimi viri zagotavljajo pripravo hrane, oskrbo z vodo, pranje perila in delno poštno storitve. Kemično čiščenje, frizerske, komunalne, gostinske in trgovske storitve ter storitve, povezane s preminulimi pripadniki oboroženih sil, se za premestljive sile zagotavljajo s sporazumi in pogodbami.

Premestljive sile s svojimi viri zagotavljajo pripravo hrane, oskrbo z vodo, kopanje in del poštnih storitev. Del dejavnosti lahko opravljajo prek sporazumov in pogodb.

Priprava hrane: priprava ter razdelitev toplih in suhih obrokov potekata v stacionarnih ali terenskih kuhinjah ter prek zunanjih izvajalcev na podlagi sporazumov in pogodb. Stacionarne kuhinje so navadno v sestavi enot prostorske logistike.

Oskrbovanje z vodo: priprava, testiranje in analiziranje vode, uporaba naprav za vodo ter skladiščenje in razdeljevanje vode. Poteka v logističnih enotah ali prek zunanjih izvajalcev.

Kopanje: poteka v logističnih enotah ali pri zunanjih izvajalcih.

Pranje in kemično čiščenje: pranje in kemično čiščenje oblačil ter druge osebne in skupne opreme potekata v logističnih enotah ali prek zunanjih izvajalcev.

Zamenjava in popravilo oblačil, obutve in druge osebne opreme: nadomestitev ali popravilo poškodovanih in izrabljenih oblačil, obutve ter druge osebne opreme. Potekata v centru za oskrbo z uniformami, intendantskih servisih ali prek zunanjih izvajalcev.

Frizerske storitve: striženje in britje opravljajo zunanji izvajalci.

Gostinske storitve: opravljajo jih zunanji izvajalci v okrepevalnicah in klubih.

Trgovske storitve: v okviru vojaške trgovine ali pogodbenih izvajalcev.

Komunalne storitve: odvoz smeti, odpadnih vod, fekalij ter drugih okolju neprijaznih snovi in substanc poteka prek logističnih enot in zunanjih izvajalcev.

Poštno storitve: opravljajo jih pogodbeni izvajalci.

Storitve, povezane s preminulimi pripadniki oboroženih sil: opravljajo se skladno z veljavno zakonodajo v državi. Dejavnosti so asanacija bojišča, prevoz posmrtnih ostankov in pokop preminulih pripadnikov Slovenske vojske ter zavezniških in sovražnikovih oboroženih sil.

Na območju Republike Slovenije vojaškoteritorialna poveljstva usklajujejo dejavnosti za zagotovitev pokopov preminulih pripadnikov Slovenske vojske ter zavezniških in sovražnikovih oboroženih sil, o čemer vodijo predpisano dokumentacijo, ki jo predajajo sodnim organom in organizaciji Rdečega križa.

V operacijah zunaj Slovenije so nacionalni podporni elementi odgovorni za ureditev potrebne dokumentacije ter organizacijo prevoza posmrtnih ostankov v Slovenijo. Če v operaciji nacionalni podporni element ne sodeluje, se v ukazih za delovanje določijo naloge in nosilci.

Slika 4: Dejavnosti oskrbovanja

5.1.4 Zagotavljanje zalog

Zagotavljanje zalog predstavlja organizirano in načrtno porabo materialnih sredstev, s katerimi zagotavljamo optimalno, pravočasno in neprekinjeno oskrbo poveljstev in enot.

Zaloge z uporabo operativno-tehničnih meril razvrščamo po ravneh logistične podpore. Za vzdrževanje potrebnih zalog mora biti vzpostavljeno načrtno dopolnjevanje, da bi se tako izognili nepotrebnim obremenitvam in preprečili prekinitve oskrbe.

Ekonomičnost in zadostnost zalog zagotovimo s pravilnim načrtovanjem, razumnimi nakupi, pravočasnimi popolnitvami, načrtnim obnavljanjem, gospodarnim prevozom, pravnimi odločitvami o razvrščanju in natančnim vodenjem podatkov o stanju zalog.

5.1.5 Organizacija oskrbovanja

Organiziranje oskrbovanja mora potekati tako, da je vzpostavljen učinkovit in neprekinjen pretok dopolnjevanja zalog, da bi se tako izognili obremenitvam enot in nevarnostim izgub.

V Slovenski vojski je oskrbovanje organizirano na tri načine:

- po načrtu,
- po zahtevkih,
- neposredno.

Oskrbovanje "po načrtu" poteka na podlagi pričakovane porabe, neodvisno od resnične uporabnikove porabe oziroma zalog, "po zahtevkih" poteka po načrtu uporabnika, na podlagi njegovih zahtevkov, "neposredno" oskrbovanje pa neposredno do končnega uporabnika, uporablja se predvsem v negotovih razmerah oziroma ob izrednih zahtevah za oskrbo. Vsi trije načini se za doseganje učinkovitega in pravočasnega dopolnjevanja enot lahko tudi dopolnjujejo in prekrivajo.

Oskrbovanje poteka po dveh razdelitvenih načinih:

- prevzem - razdelitev na oskrbni točki,
- dostava - razdelitev do enot.

S "prevzemom" uporabnik prevzema materialna sredstva na vnaprej določeni oskrbni točki. Za prevoz je odgovoren uporabnik, z "dostavo" pa razdelitelj ali logistične enote dostavljajo materialna sredstva neposredno uporabniku. Za prevoz do enote je odgovoren razdelitelj ali logistične enote, ki izvajajo oskrbovanje. Za doseganje večje učinkovitosti oskrbe je mogoče tudi kombiniranje obeh razdelitvenih načinov.

5.2 Premiki in transport

5.2.1 Splošno

Premiki in transport so dejavnosti, ukrepi, postopki in načini za načrtno spreminjanje lokacij osebja in materialnih sredstev, s katerimi se zagotavljata urejen premik ter gospodarna uporaba razpoložljivih prevoznih zmogljivosti. Premiki in transport obsegajo:

- načrtovanje premikov,

- organizacijo prevozov,
- zagotavljanje prevoznih zmogljivosti.

5.2.2 Strateški, operativni in taktični premiki

Strateški premiki so premiki poveljstev in enot z mirnodobnih lokacij v Republiki Sloveniji na območje združenega delovanja zavezniških operacij v tujini ter obratno in so v odgovornosti operativne ravni poveljevanja Slovenske vojske. Zmogljivosti strateškega premika morajo biti časovno usklajene, predvsem med vkrcnimi in izkrcnimi železniškimi, zračnimi ali pomorskimi točkami, tako da je mogoče doseči čas do zahtevanega prenosa poveljevanja. Navadno se prenos pristojnosti opravi na izkrcni točki. To je obenem tudi točka, na kateri se strateški premik konča.

Ob pomanjkanju lastnih transportnih zmogljivosti za strateški premik večjega števila osebja ali večje količine materialnih sredstev se za zagotovitev zahtev po strateškem transportu sklepajo ustrezni sporazumi in pogodbe z zavezniki in civilnimi izvajalci. Prav tako je mogoč pristop k različnim pobudam za premostitev primanjkljaja strateških transportnih zmogljivosti.

Operativni premiki so zmožnost premika lastnih ali zavezniških sil na območju združenega delovanja. Na območju Republike Slovenije se izvajajo v odgovornosti poveljnika operativne ravni poveljevanja Slovenske vojske, v zavezniških operacijah pa so operativni premiki na območju združenega delovanja v odgovornosti poveljnika večnacionalnih sil.

Taktični premiki so zmožnost hitre koncentracije sil na območju bojnega delovanja proti sovražnikovem razporedu ter zmožnost razporejanje taktičnih rezerv. Taktični premiki na območju združenega delovanja so v odgovornosti poveljnikov taktične ravni.

V odvisnosti od vrste operacij in pričakovane stopnje ogroženosti morajo biti premiki varovani. Do trenutka prenosa pristojnosti na poveljnika večnacionalnih sil je varovanje premikov nacionalna odgovornost, zato morajo pristojni poveljniki na vseh ravneh izvajati ustrezne postopke varovanja.

5.2.3 Načrtovanje premikov

V pripravi na premeščanje sil je bistvenega pomena učinkovito in usklajeno načrtovanje. Za usklajevanje ter ustrezno načrtovanje premeščanja sil se lahko organizirajo načrtovalne konference premikov in transporta. Te se delijo glede na situacijo, razpoložljiv čas in raven informacij na začetne, glavne ter končne načrtovalne konference premikov in transporta.

Premeščanje sil poteka na podlagi načrtov za premik, ki morajo ustrezati stopnji pripravljenosti enot. Vsi strateški premiki se usklajujejo z zavezniškim centrom za usklajevanje premikov, nacionalnimi centri za usklajevanje premikov tranzitnih držav in nacionalnim centrom za usklajevanje premikov.

5.2.4 Organizacija transportov

Organizacija transportov vključuje:

- načrtovanje in zagotavljanje zadostnih prevoznih zmogljivosti za strateške, operativne in taktične premike,
- načrtovanje in zagotavljanje sredstev za ravnanje s tovorom,
- organizacijo in postopke za delo na nakladalnih in razkladalnih mestih ter pretovornih točkah,
- zagotavljanje usposobljenosti za izvajanje prevozov.

Prevozne zmogljivosti so zmogljivosti za izvajanje prevoza osebja in materialnih sredstev. Za doseganje gospodarnosti in učinkovitosti je za organizacijo prevozov treba združevati prevozne zmogljivosti v določenem času na določenem kraju. To mora potekati tako,

da se lahko zmogljivosti razdelijo zaradi uporabe na celotnem območju delovanja in se hkrati zadovoljijo zahteve več enot Slovenske vojske ter drugih uporabnikov prevoznih zmogljivosti in storitev.

Prevozi so kopenski, pomorski in zračni.

Kopenski transport: cestni in železniški prevoz ter prevoz po notranjih plovnih poteh. Kopenski transport se z ustrežno izbiro prevoznih sredstev prilagaja različnim terenskim, vremenskim, časovnim in operativno-taktičnim situacijam.

Pomorski transport: prevoz materialnih sredstev po morju. Primeren je za prevoz večjega tovora na strateški ravni.

Zračni transport: prevoz oseb in materialnih sredstev po zraku. Z zračnim transportom se predvsem na strateški ravni zagotavljata premeščanje enot in njihova oskrba med delovanjem, v nekaterih primerih je to edina mogoča vrsta prevoza.

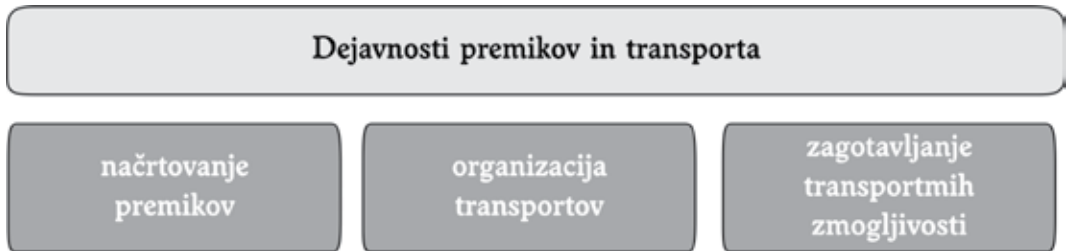
Navadno se premeščanje sil in sredstev na strateški ravni organizira tako, da se osebje prevaža z zračnimi prevoznimi sredstvi, materialna sredstva pa s pomorskimi ali železniškimi sredstvi.

5.2.5 Zagotavljanje transportnih zmogljivosti

Sestavni del enot na taktični ravni predstavljajo lastne prevozne zmogljivosti. Enote so formacijsko sestavljene tako, da lahko same izvajajo cestne premike. Transportne enote logistične podpore zagotavljajo potrebne zmogljivosti za vse logistične prevoze. Prevozi enot na strateški in operativni ravni se zagotavljajo na več načinov:

- z lastnimi zmogljivostmi strateške in operativne ravni,
- v sodelovanju z zavezniki po načelih zavezniških logističnih doktrinarnih rešitev,
- s sodelovanjem v večnacionalnih pobudah in sporazumih o zagotavljanju strateških prevoznih zmogljivosti,
- z najetjem civilnih prevoznih zmogljivosti.

Izbira primerne oblike oziroma kombinacije med različnimi načini transporta je odvisna od situacije.

Slika 5 : Dejavnosti premikov in transporta

5.3 Vzdrževanje

5.3.1 Splošno

Vzdrževanje so dejavnosti, ukrepi in postopki poveljstev in enot, s katerimi se zagotavljajo tehnična brezhibnost in razpoložljivost ter zanesljivost delovanja materialnih sredstev. Vodilno načelo vzdrževanja na bojišču je popravilo čim bliže prednji bojni črti delovanja, kolikor je to operativno mogoče in izvedljivo, kar zahteva visoko izurjenost in opremljenost enot za vzdrževanje. Glavna naloga vzdrževanja je zagotavljanje čim več operativnih bojnih sistemov na bojišču.

Za učinkovito uresničevanje nalog vzdrževanja je treba izkoristiti vse razpoložljive zmogljivosti in vire vzdrževanja, vključujoč civilne zmogljivosti, podporo držav gostiteljic ter sporazume z drugimi državami.

5.3.2 Organizacija vzdrževanja

Vzdrževanje vključuje:

- vzdrževanje materialnih sredstev,
- izvleko in evakuacijo,
- upravljanje nadomestnih delov.

5.3.2.1 Vzdrževanje materialnih sredstev

Vzdrževanje materialnih sredstev je vsebinsko razdeljeno v štiri tehnološke stopnje:

- osnovno vzdrževanje,
- tehnično vzdrževanje na prvi stopnji,
- tehnično vzdrževanje na drugi stopnji,
- tehnično vzdrževanje na tretji stopnji.

Osnovno vzdrževanje je naloga uporabnikov materialnih sredstev, tehnično vzdrževanje pa enot za tehnično vzdrževanje. Vzdrževanje materialnih sredstev temelji na obvezi višje stopnje vzdrževanja, da podpira in zagotavlja neposredno pomoč nižji stopnji. Popravila prve, druge, in tretje stopnje so popravila večje zahtevnosti, razdeljena po merilih zahtevnosti in potrebnega skupnega časa za popravilo.

Osnovno in tehnično vzdrževanje materialnih sredstev vključujeta:

- preventivno vzdrževanje,
- kontrolne preglede,
- kurativno vzdrževanje,
- obnovitvena dela,
- proizvodnjo nadomestnih delov in orodja,
- modernizacijo materialnih sredstev.

Preventivno vzdrževanje: cilj je podaljšati življenjsko dobo materialnih sredstev ali preprečiti okvaro, ki bi povzročila prenehanje njihovega delovanja. Preventivno vzdrževanje vključuje preglede, pripravo materialnih sredstev, servise, tehnične preglede, konzervacijo in dekonzervacijo.

Kontrolni pregledi: z njimi se preverja kakovost opravljenih del.

Kurativno vzdrževanje: popravila okvar oziroma zastojev, ki so že nastali in prekinili delovanje materialnih sredstev. Popravila delimo na hitra ter popravila prve, druge ali tretje stopnje. Hitra popravila se opravljajo v razmerah bojnega delovanja in so lahko improvizirana, začasna ali se opravijo skladno s predpisanimi postopki popravil za čimprejšnjo vrnitev materialnih sredstev v operativno stanje. Opravljajo jih uporabniki materialnih sredstev ter interventne ekipe za popravila.

Obnovitvena dela: opravljajo se za obnovitev materialnih sredstev, da se povrnejo njihove začetne lastnosti.

Proizvodnja nadomestnih delov in orodja: poteka na tretji stopnji tehničnega vzdrževanja, opravljajo jo pogodbene certificirane organizacije.

Modernizacija materialnih sredstev: dela zaboljšanje lastnosti materialnega sredstva.

5.3.2.2 Izvleka in evakuacija

Cilj izvleke materialnih sredstev je vrnitev neoperativnega materialnega sredstva v operativno stanje ali premik na kraj, kjer je mogoče popravilo ali evakuacija.

Evakuacija materialnega sredstva je prevoz poškodovanega materialnega sredstva s kraja poškodbe na varno območje, kjer so zmogljivosti za popravilo. Za učinkovito podporo delovanju morajo biti materialna sredstva izvlečena, popravljena in vrnjena v enote v najkrajšem mogočem času. Izvleka je običajno prvi korak v postopku vrnitve materialnih sredstev v uporabno stanje. Če poškodovanega materialnega sredstva ni mogoče popraviti na kraju nastanka okvare, izvleka navadno poteka s prednje črte območja delovanja na kraj, kjer je mogoče opraviti popravilo oziroma na najbližji primeren kraj za evakuacijo.

5.3.2.3 Upravljanje nadomestnih delov

Upravljanje nadomestnih delov poteka na vseh tehnoloških stopnjah, in sicer skladno z operativnimi zahtevami, stanjem pripravljenosti materialnih sredstev, pričakovanim

obsegom okvar, opredeljenim časom za popravilo, njihovo razpoložljivostjo in časom za nabavo. Oskrba z nadomestnimi deli za vzdrževanje materialnih sredstev mora biti organizirana, gospodarna in učinkovita. Pri tem je treba vključevati in uporabljati tudi civilne zmogljivosti.

Slika 6: Dejavnosti vzdrževanja

5.3.3 Vzdrževanje na bojišču

Vzdrževanje na bojišču temelji na organizaciji po ravneh logistične podpore. Enote so usposobljene za opravljanje osnovnega vzdrževanja ter hitrih popravil. Vse druge naloge izvajajo enote za tehnično vzdrževanje.

Na taktični ravni opravljajo interventne ekipe enot vzdrževanja hitra popravila in krajša popravila prve stopnje na kraju, kjer so nastale poškodbe oziroma okvare. Če poškodba ali okvara presega vzdrževalne zmogljivosti taktične ravni, interventna ekipa okvarjeno materialno sredstvo izvleče in pripravi za evakuacijo oziroma popravi na višjih stopnjah vzdrževanja. Druga vzdrževalna dela prve stopnje so odvisna od taktične situacije. Enote za vzdrževanje na taktični ravni so premične.

Enote za vzdrževanje taktične in operativne ravni izvajajo popravila druge stopnje ter evakuacijo med taktično in operativno ravni. Če je treba, oblikujejo ekipe za popravila druge stopnje na taktični ravni, kar je odvisno od taktične situacije in skupnega časa, nujnega za popravilo.

Če okvara ali poškodba zahteva vzdrževanje na tretji stopnji, operativna raven pripravi materialno sredstvo za evakuacijo na območje, kjer se opravi vzdrževanje tretje stopnje. Zaradi omejenega števila vozil za evakuacijo se materialna sredstva za evakuacijo pripravljajo na zbirališču poškodovane tehnike.

Časovna merila za izvajanje popravil na posameznih lokacijah so:

- na kraju nastanka okvare/poškodbe - do dve uri,
- popravila prve stopnje - do štiriindvajset ur,
- popravila druge stopnje - do osemindvajset ur.

Z nadomestnimi deli se ravna na vseh ravneh glede na merila razdelitve vzdrževalnih del.

Vrste vzdrževanja in izvajalci				
Vrsta	Osnovno	Tehnično		
		Prva stopnja	Druga stopnja	Tretja stopnja
Preventivno vzdrževanje in obnova	pregledi materialnih sredstev (pred in med uporabo ter po njej, periodični), glede na navodila o uporabi materialnih sredstev;	tehnični pregledi; servisi; majhna popravila; zamenjava posameznih preprostejših sklopov in modulov;	srednja popravila; zamenjava zahtevnejših sklopov in modulov; nastavitve in umerjanje; kontrola izvajanja vzdrževanja na prvi stopnji in zunanjih izvajalcev na drugi stopnji;	generalna obnova (obnova materialnih sredstev v celoti ali njihovih modulov, sklopov in delov); kontrola izvajanja vzdrževanja na drugi stopnji in zunanjih izvajalcev na tretji stopnji;
	priprava materialnih sredstev za delovanje	kontrola in usposabljanje izvajalcev osnovnega vzdrževanja; kratkotrajna konzervacija (dekonzervacija, rekonzervacija)	usposabljanje mehanikov prve stopnje; izdelava prototipov, nadomestnih delov in posameznega orodja; kratkotrajna konzervacija (dekonzervacija, rekonzervacija)	usposabljanje mehanikov druge stopnje; proizvodnja nadomestnih delov in orodja; dolgotrajna konzervacija (dekonzervacija, rekonzervacija)

Vrste vzdrževanja in izvajalci				
Vrsta	Osnovno	Tehnično		
		Prva stopnja	Druga stopnja	Tretja stopnja
Kurativno vzdrževanje	hitra popravila	hitra popravila (interventna ekipa prve stopnje); popravila prve stopnje	hitra popravila (interventna ekipa druge stopnje); popravila druge stopnje	popravila tretje stopnje
Izvajalci	uporabniki	enote za tehnično vzdrževanje prve stopnje	enote za tehnično vzdrževanje druge stopnje in zunanji izvajalci	zunanji izvajalci

Preglednica 2: Vrste vzdrževanja in izvajalci

5.4 Zdravstvena oskrba

5.4.1 Splošno

Zdravstvena oskrba vključuje ukrepe, posege in postopke za krepitev, ohranitev in povrnitev zdravja pripadnikov Slovenske vojske. Zagotavlja se po načelih in standardih vojaške medicine, ki temeljijo na spoznanjih in dognanjih sodobne medicinske znanosti ob upoštevanju posebnosti, ki se pojavljajo pri posamezniku ter v vojaških organizacijah zaradi posebnosti okolja, s poudarkom na zmanjševanju negativnih učinkov okolja in oborožitvenih sistemov na človeka. Ustrezno in učinkovito načrtovanje ter izvajanje zdravstvene oskrbe vplivata na sposobnost in moralo pripadnikov Slovenske vojske, zato je zdravstvena oskrba eden najpomembnejših dejavnikov bojne učinkovitosti enot.

Celostna zdravstvena oskrba v miru se pri izvajanju preventivne zdravstvene in veterinarske dejavnosti ter pri zagotavljanju zdravstvenega varstva med aktivnostmi oziroma delovanjem Slovenske vojske zagotavlja z vojaškim zdravstvom ter v sodelovanju s sistemom javnega zdravstva.

Zdravstvena oskrba v kriznih razmerah, operacijah kriznega odzivanja in vojni se zagotavlja z vojaškim zdravstvom v okviru načrtov logistične podpore za zdravstveno oskrbo posameznih operacij ter na podlagi dvo- ali večstranskih sporazumov z vojaškim

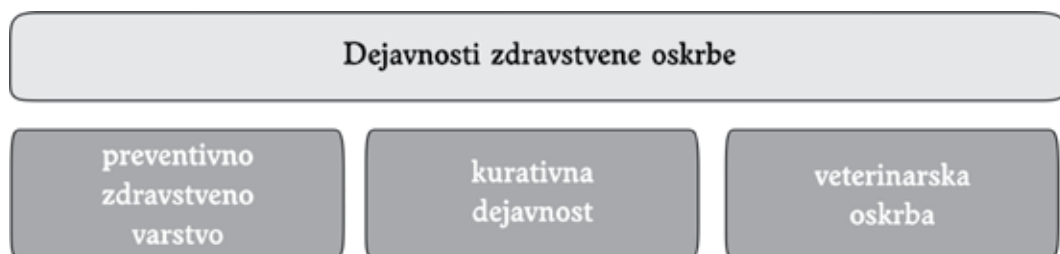
in civilnim zdravstvom drugih vojsk in držav ter sistemom zdravstva v Republiki Sloveniji.

Pomoč vojaškega zdravstva ob nesrečah in katastrofah je način humanitarnega ter podpornega delovanja Slovenske vojske, ki je usmerjeno v podporo sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter podporo civilnim zdravstvenim organizacijam pri zagotavljanju zdravja in blaginje državljanov, pri čemer upošteva značilnosti podpore civilnim organom in organizacijam v Republiki Sloveniji. Ta pomoč je namenjena uporabi vojaških zdravstvenih zmogljivosti v miru in vojni, ko obseg aktivnosti presega civilne zmogljivosti ali ko je nujna njihova dopolnitev. Vojaško zdravstvo Slovenske vojske skladno z načrti in sporazumi sodeluje tudi v sistemu zaščite in reševanja v zavezništvu, in sicer kot del podpore države gostiteljice ali del zdravstvene oskrbe drugih vojsk in večnacionalnih zdravstvenih enot ter v okviru civilno-vojaškega sodelovanja. Zdravstvena oskrba obsega preventivno zdravstveno varstvo, kurativno dejavnost in veterinarsko oskrbo.

Preventivno zdravstveno varstvo: celota postopkov in ukrepov za krepitev in varovanje zdravja ljudi, preprečevanja nastanka poškodb ter pojava in širjenja bolezni.

Kurativna dejavnost: celota postopkov in ukrepov za povrnitev zdravja poškodovanih ali obolelih. Vključuje prvo in nujno medicinsko pomoč, ki se izvajata s ponavljajočimi se in medsebojno odvisnimi postopki triaže, prve pomoči, medicinske oskrbe in medicinske evakuacije.

Veterinarska oskrba: postopki za zagotavljanje zdravstvene ustreznosti živil in pitne vode, veterinarskih preventivnih ukrepov (spremljanje ter zatiranje in preprečevanje kužnih bolezni s poudarkom na zoonozah), zdravstvenega varstva vojaških živali, veterinarske laboratorijske diagnostike ter vzreje in šolanja vojaških psov.

Slika 7: Dejavnosti zdravstvene oskrbe

5.4.2 Ravni zdravstvene oskrbe

Zdravstvena oskrba od kraja poškodbe do dokončne oskrbe poteka kot zdravstvena samozaščita, dajanje prve pomoči v obliki samopomoči, medsebojne pomoči ter pomoči, ki jo dajejo bolničarji in bojiščni reševalci, kot splošna medicinska, specialistična in visoko specialistična pomoč ter medicinska rehabilitacija, ki jo izvajajo zdravstveni delavci različnih smeri.

Vsi viri in sredstva zdravstvene oskrbe se razporedijo na štiri ravni zdravstvene oskrbe, in sicer na progresivni podlagi za izvajanje zdravljenja in zdravstvene evakuacije, ponovne oskrbe ter drugih funkcij, ki so bistvene za ohranjanje zdravja sil. Posamezno raven zdravstvene oskrbe določajo minimalne klinične sposobnosti, ki so na voljo, ne pa velikost, razporeditev ali manevrske zmožnosti. Vsaka višja raven vsebuje vse minimalne sposobnosti nižje z dodatkom za višjo raven. S povečevanjem ravni zdravstvene oskrbe se navadno zmanjšuje premičnost in povečuje sposobnost strokovne medicinske oskrbe ter zdravstvene nege. Temeljno načelo neprekinjenosti zdravstvene oskrbe med ravnmi je zdravstvena evakuacija, ki poteka kot evakuacija ranjencev in medicinska evakuacija. Ravni zdravstvene oskrbe so vključene v ravni logistične podpore. Slovenska vojska samostojno zagotavlja prvo in drugo raven zdravstvene oskrbe. Tretja in četrta raven se zagotavljata prek sistema javnega zdravstva ali zdravstvenih sistemov drugih držav in vojsk. Ravni zdravstvene oskrbe so prikazane v preglednici 3.

Cilj organiziranja zdravstvenih zmogljivosti po ravneh je pravočasna, ustrezna, uspešna, neprestana in racionalna zdravstvena oskrba pripadnikov Slovenske vojske ali zavezniških sil, in sicer z nenehnim ponavljanjem postopkov triaže, medicinske oskrbe in evakuacije ter v vseh situacijah. Celotna zdravstvena oskrba, vključno z medicinsko evakuacijo, je načrtovana in organizirana tako, da je vsem pripadnikom enot vedno dostopna nujna medicinska pomoč, vključno z nujnimi reševalnimi prevozi in preskrbo z nujnimi zdravili ter zdravstvenimi sredstvi. Pomoč mora biti dosegljiva čim hitreje in čim bližje nastanku zahteve in med transportom. Poleg tega mora biti primarna kirurška oskrba zagotovljena znotraj ene ure od nastanka poškodbe, kadar je to le mogoče, če situacija tega ne dovoljuje, pa najpozneje v štirih urah.

Obseg, način in vrsta zdravstvene oskrbe se določijo z usklajenim procesom medicinskega načrtovanja, ob upoštevanju vseh operativnih in medicinskih načel ter standardov. Pomembni elementi in dejavniki načrtovanja so ovrednoteni medicinski obveščevalni podatki, ocena ogroženosti, izračun predvidenih izgub, čas, ki je potreben za evakuacijo s kraja poškodbe ali oboletosti na kraj, kjer bo omogočeno potrebno zdravljenje itn. Pred napotitvijo sil na operacije mora biti jasno, kako bo potekala zdravstvena oskrba na vseh ravneh, vključno z medicinsko evakuacijo, kar mora biti razvidno iz ukaza za delovanje oziroma njegovih prilog in dodatkov.

Prva raven zdravstvene oskrbe (Role 1)

Sposobnosti prve ravni zdravstvene oskrbe vključujejo osnovne preventivne ukrepe, splošne zdravniške preglede in oskrbo lažje poškodovanih in obolelih za takojšnje vrnitev na dolžnost ter reševanje s kraja poškodbe in medicinsko evakuacijo. Sposobnosti prve ravni zdravstvene oskrbe se skladno s predvideno nalogo navadno zagotavljajo na bataljonski ravni.

Zdravstvene enote prve ravni zdravstvene oskrbe s svojimi premičnimi elementi zagotavljajo reševanje s kraja poškodbe, triažo, prvo pomoč, nujno medicinsko pomoč in medicinsko evakuacijo z osnovno nalogo stabilizacije zdravstvenega stanja poškodovanega ali obolelega.

Sposobnosti prve ravni zdravstvene oskrbe lahko vsebujejo tudi minimalne zmogljivosti za namestitvev pacientov, osnovno zobozdravstveno oskrbo, laboratorijsko dejavnost in program obvladovanja bojnega stresa.

Druga raven zdravstvene oskrbe (Role 2)

Sposobnosti druge ravni zdravstvene oskrbe omogočajo sprejem in triažo, oživljanje ter medicinsko oskrbo na višji strokovni ravni, kot so sposobnosti prve. Na tej ravni se izvajajo nujna kirurgija omejevanja škode ter ustrezno zadrževanje in nega do vrnitve na dolžnost ali do medicinske evakuacije. Sposobnosti druge ravni se lahko še povečajo, tako da zagotavljajo sekundarno zdravstveno varstvo, vključno s primarno kirurgijo in intenzivno terapijo ter nego.

Odločitev o razporeditvi zmoglosti druge ravni je odvisna od naloge in števila pripadnikov v sestavi sil (bataljonska bojna skupina ali višje), števila pričakovanih izgub, geografskih, topografskih ali operativnih dejavnikov, ki časovno omejujejo evakuacijske sposobnosti na tretji ravni ali če so evakuacijske poti podaljšane, od prisotnosti zdravstvene enote tretje ravni, če gre za operacijo kriznega odzivanja nizke intenzivnosti, ko razporejanje enote tretje ravni ni upravičeno in se ta raven zdravstvene oskrbe zagotavlja s povečano drugo ravnijo zdravstvene oskrbe.

Zdravstvene enote, ki zagotavljajo drugo raven zdravstvene oskrbe, se lahko oblikujejo v enote druge ravni premične zdravstvene oskrbe in druge ravni povečane zdravstvene oskrbe ter delujejo na ravni bataljonske bojne skupine ali brigade.

Druga raven premične zdravstvene oskrbe (Role 2 LM)

Sposobnosti druge ravni premične zdravstvene oskrbe poleg sposobnosti prve ravni vključujejo dodatne postopke oskrbe travme na višji strokovni ravni, vključno z nujno kirurgijo omejevanja škode ter pred- in pooperativno nego. Ta raven ima omejene posteljne, laboratorijske in druge diagnostično-terapevtske zmogljivosti. Koncept nujne kirurgije omejevanja škode temelji na spoznanju, da poškodovanec, ki urgentno potrebuje operativno zdravljenje in ima istočasno hude motnje nekaterih življenjskih parametrov, v zgodnjem obdobju težkih poškodb prenese le omejene kirurške postopke. Zato se primarna nujna operacija skrajša na minimum, pri čemer se v kratkem času reši stanje, ki ogroža življenje. Bolniku se nato v intenzivni oskrbi uredi fiziološko neravnovesje, bolnik se pripravi za medicinsko evakuacijo in nadaljnjo oziroma končno kirurško oskrbo. Poškodovanci ali oboleli se z druge ravni premične zdravstvene oskrbe pred evakuacijo na četrto raven navadno evakuirajo na povečano drugo ali tretjo raven.

Druga raven premične zdravstvene oskrbe lahko predstavlja visoko premične zmogljivosti, ki so navadno uporabljene na začetku nastajanja kriz in v bojnih operacijah. Zmogljivosti druge ravni premične zdravstvene oskrbe so naslednja faza oskrbe po prvi ravni, če pa razmere in razpoložljivi viri to omogočajo, je lahko tudi preskočena in se poškodovani s prve ravni evakuirajo neposredno na višje ravni.

Druga raven povečane zdravstvene oskrbe (Role 2 E)

V primerjavi z drugo ravnijo premične zdravstvene oskrbe druga raven povečane zdravstvene oskrbe vključuje še primarno kirurgijo ter intenzivno nego in terapijo z neprekinjenim terapevtsko-negovalnim nadzorom. Naloga te ravni je stabilizacija pred- in pooperativnih pacientov za medicinsko evakuacijo na četrto raven, brez predhodne medicinske oskrbe na tretji ravni.

Druga raven povečane zdravstvene oskrbe lahko vsebuje tudi dodatne zmogljivosti, kot so veterinarsko-epidemiološka dejavnost, oprema za dekontaminacijo ter oskrbo poškodovanih in obolelih, kontaminiranih z jedrskimi, kemičnimi ali biološkimi agensi, preventivno zdravstveno varstvo in ekološko dejavnost, primarno stomatologijo, programe stresnega menedžmenta, psihiatrijo ali psihologijo, telemedicinske sposobnosti, sposobnosti nadzora in usklajevanja medicinske evakuacije.

Zmogljivosti druge ravni povečane zdravstvene oskrbe pravzaprav omogoča mala terenska bolnišnica. Za uporabo veljata dve temeljni načeli:

- je lahka, premična bolnišnica, zmožna premikanja, v sistemu je pred tretjo ravni;
- na območju operacij ali v regiji deluje kot center sekundarne medicinske zmogljivosti, večinoma pri manevrsko stabilnih operacijah in kjer ni razvitih zdravstvenih enot tretje ravni. V obdobju umirjanja razmer na območju operacij lahko zmogljivosti druge ravni povečane zdravstvene oskrbe opravljajo naloge tako druge ravni premične zdravstvene oskrbe kot tudi tretje ravni zdravstvene oskrbe.

Tretja raven zdravstvene oskrbe (Role 3)

Tretja raven zdravstvene oskrbe zagotavlja sekundarno zdravstveno oskrbo. Poleg sposobnosti nižjih ravni lahko vključuje specialistično kirurgijo, dodatne in specialistične diagnostične zmožnosti, glavne medicinske specialnosti (interno medicino, nevrologijo, oftalmologijo, patologijo, veterinarsko medicino itn.).

Ta raven ima vse elemente hospitalizacije, skladno z omejitvami, politiko zadrževanja, hospitalizacijo pacientov in zahtevami po kliničnih sposobnostih. Je sorazmerno težko premična, navadno v zidanih objektih, lahko pa tudi pod šotori ali v zabojnikih ter na ladji. Načrtovana je tako, da se je v visoko premičnih operativnih potekih sposobna premakniti in prerazporediti, in sicer z zahtevo, da neprekinjeno podpira operacijo. Slovenska vojska to raven zagotavlja prek večnacionalnih vojaških zdravstvenih enot ali zdravstvenih sistemov drugih držav in vojsk ter sistema javnega zdravstva v Republiki Sloveniji.

Četrta raven povečane zdravstvene oskrbe (Role 4)

Sposobnosti zdravstvene oskrbe četrte ravni vključujejo postopke dokončne specialistične in subspecialistične zdravstvene oskrbe, vključno z obnovitveno kirurgijo in rehabilitacijo.

Zmogljivosti te ravni zagotavljajo vse elemente končne zdravstvene oskrbe, ki jih ni mogoče razporediti na vojskovališču ali pa končno zdravljenje zahteva preveč časa, saj so postopki te ravni navadno visoko subspecializirani in dolgotrajni.

Slovenska vojska to raven ureja in zagotavlja prek sistema javnega zdravstva v Sloveniji ali zdravstvenih sistemov drugih držav in vojsk.

Preglednica 3: Ravni zdravstvene oskrbe

5.5 Vojaška infrastruktura

5.5.1 Splošno

V vojaško infrastrukturo spadajo pridobitev, gradnja, vzdrževanje ter delovanje objektov in infrastrukturnih instalacij ter razpolaganje z njimi. Vključuje prometno, energetska, komunalno in informacijsko infrastrukturo ter objekte za skladiščenje, nastanitev in delo ter letalske in mornariške objekte, vadišča in poveljniška mesta. Slovenska vojska si potrebno infrastrukturo za življenje, delo in delovanje v miru in vojni zagotavlja v sodelovanju s pogodbenimi partnerji za dela na infrastrukturi ter v sodelovanju z zavezniki.

Načrtovanje, gradnja, uporaba in vzdrževanje vojaške infrastrukture so dejavnosti, namenjene ohranjanju zanesljivosti in funkcionalnosti ter pridobitvi novih objektov in napeljav. Z njimi Slovenska vojska ohranja raven uporabnosti in namembnost objektov na zahtevani ravni, hkrati pa podaljšuje njihovo življenjsko dobo. Podlaga za zagotovitev učinkovitosti delovanja je ustrezno razmerje med logistično avtonomnostjo in opiranjem na zmogljivosti civilnega sektorja, predvsem na podlagi pogodb za vzdrževanje in pridobivanje vojaške infrastrukture.

5.5.2 Načrtovanje vojaške infrastrukture

Načrtovanje vojaške infrastrukture vključuje planske akte, v katere se vključijo kazalci in merila po strokovnih področjih. Načrtovanje obsega:

- določanje in uveljavljanje usmeritev za uporabo in razvoj vojaške infrastrukture,
- določanje in uresničevanje meril za področje vojaške infrastrukture,
- načrtovanje nakupa nepremičnin ter gradenj objektov in napeljav, njihovo uvajanje

ter izločanje iz uporabe,

- določanje, spremljanje in analiziranje življenjskega ciklusa vojaške infrastrukture,
- načrtovanje in usmerjanje upravljanja vojaške infrastrukture Slovenske vojske.

5.5.3 Gradnja vojaške infrastrukture

Gradnja vojaške infrastrukture so gradbena dela, ki se delijo na gradnjo novega objekta, rekonstrukcijo, nadomestno gradnjo in odstranitev objekta. Gradnja ali pridobivanje nepremičnin za namene Slovenske vojske poteka na podlagi načrtovanih ciljev za investicije. Naročilo mora biti opredeljeno skladno z odobrenim finančnim načrtom v Slovenski vojski.

5.5.4 Uporaba vojaške infrastrukture

Uporaba nepremičnega premoženja Slovenske vojske poteka na podlagi razpoložljivih nepremičnin. Slovenska vojska kot uporabnik te infrastrukture s procesi pridobitve, uporabe in vzdrževanja zagotavlja ustreznost strukture objektov ter stalnih napeljav po namenu in stopnji uporabnosti. Poveljstva in enote Slovenske vojske morajo pri uporabi vojaške infrastrukture upoštevati predpisane postopke zagotavljanja delovanja, varnosti in samozaščite, varstva pri delu, varstva pred požari, pirotehnične in ekološke varnosti.

5.5.5 Vzdrževanje vojaške infrastrukture

Vzdrževanje vojaške infrastrukture vključuje redno oziroma tekoče in investicijsko vzdrževanje ter intervencije, ki zagotavljajo odpravo napak, nastalih zaradi naravnih nezgod.

Vzdrževanje vojaške infrastrukture spada v funkcionalno področje vojaške infrastrukture ter se organizira na podlagi nedeljive odgovornosti poveljstev in enot za uporabnost objektov in napeljav v uporabi, razmejenih medsebojnih odnosov, pristojnosti in odgovornosti v načrtovanju ter izvajanju vzdrževanja vojaške infrastrukture in informacijskega sistema v logistiki.

5.5.6 Varovanje okolja

Varovanje okolja so ukrepi poveljstev in enot Slovenske vojske, ki zagotavljajo zaščito okolja ali omejevanje njegovega onesnaževanja in kakršnih koli okolju dolgotrajno škodljivih učinkov delovanja vojaških operacij. Že v načrt delovanja je treba vključiti preventivne ukrepe in načrtovati sredstva ter čas za odstranitev nastalih posledic. Če so taktične zahteve vodenja operacije v nasprotju z okoljevarstvenimi, se skladno z veljavnimi zavezniškimi načeli za zaščito okolja podredijo vojaškim ciljem operacije.

5.5.7 Varstvo pred požari

V varstvo pred požarom spadajo preventivni ukrepi za zagotovitev predpisane stopnje požarne varnosti pri izvajanju različnih nalog, povezanih z delom in nalogami v poveljstvih in enotah Slovenske vojske, ter zaščitni ukrepi, ki se uvedejo, ko se je nesreča že zgodila in je treba odpraviti ali odstraniti posledice. Slovenska vojska izvaja preventivne ukrepe, usposabljanje za zaščitne ukrepe ter s svojimi silami, ki so za to usposobljene, sodeluje pri izvajanju teh ukrepov.

Slika 8: Dejavnosti vojaške infrastrukture

5.6 Finančna zagotovitev

5.6.1 Splošno

Finančna zagotovitev Slovenske vojske vključuje dejavnosti, ukrepe in postopke poveljstev in enot Slovenske vojske, s katerimi se zagotavljajo načrtovanje finančnih virov, zakonitost ter učinkovitost finančnega poslovanja, zanesljivost finančnih podatkov in informacij ter točnost in popolnost knjigovodskih listin.

Finančna zagotovitev se izvaja skladno z zakonodajo na področju javnih financ in izvrševanja proračuna Republike Slovenije, podzakonskimi akti, izdanimi na njuni podlagi, normativnimi dokumenti ministra za obrambo ter akti vodenja in poveljevanja. Finančna zagotovitev Slovenske vojske mora slediti spremembam zakonodaje na področju javnih financ, izvrševanja proračuna Republike Slovenije, veljavnim organizacijskim dokumentom, nalogam Slovenske vojske ter spremembam in dopolnitvam informacijske podpore.

Finančna zagotovitev v tujini se izvaja na podlagi sporazumov in tehničnih sporazumov o sodelovanju, ob upoštevanju normativne ureditve v Republiki Sloveniji ter konceptov in standardov Nata in Evropske unije.

5.6.2 Dejavnosti finančne zagotovitve

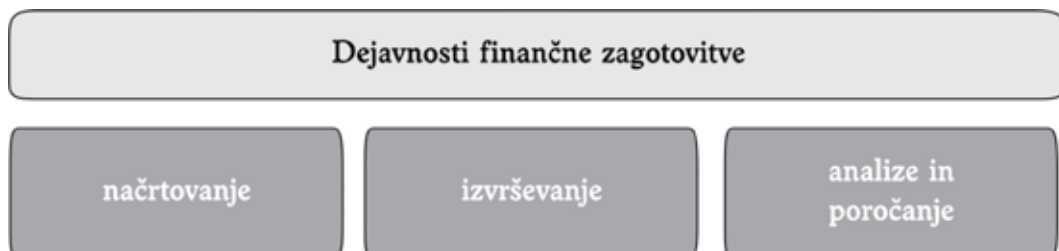
Načrtovanje finančnih virov, izvrševanje finančnega načrta ter analize in poročila o uresničevanju finančnega načrta so temeljne dejavnosti finančne zagotovitve Slovenske vojske. Načrtovanje finančnih virov je celota postopkov in ukrepov, s katerimi se usklajeno in ciljno razporejajo finančni viri. Pri načrtovanju se v okviru dodeljenih finančnih virov zagotavlja pokritje vseh temeljnih zakonskih nalog Slovenske vojske.

Kakršna koli dejavnost oziroma podpora Slovenske vojske, ki ima finančne posledice, mora biti načrtovana in potrjena v sprejetem finančnem načrtu posameznega leta. Dveletno proračunsko načrtovanje temelji na dolgoročnih in srednjeročnih izhodiščih razvoja in opremljanja Slovenske vojske. Za usklajevanje usmerjenega in ciljno usmerjenega finančnega načrta so odgovorni odredbodajalci na vseh ravneh poveljevanja. Finančni načrt Slovenske vojske usklajuje najvišji štabni organ logistike Slovenske vojske v sodelovanju z drugimi štabnimi organi in podrejenimi poveljstvi. Finančni načrt se razdeljuje po ravneh, v načelu do enot ravni bataljona.

Izvrševanje finančnega načrta je celota postopkov in ukrepov, ki omogočajo uresničitev finančne zagotovitve in logistične podpore Slovenske vojske. Skladno z normativno ureditvijo predstavlja izvrševanje finančnega načrta Slovenske vojske trajen proces izvrševanja in vrednotenja doseganja najboljše realizacije veljavnega finančnega načrta. Odredbodajalci poveljstev in enot Slovenske vojske prevzemajo odgovornost za zakonito, gospodarno, upravičeno in namensko porabo proračunskih sredstev, dodeljenih v okviru finančnega načrta.

Analize in poročanje o uresničevanju finančnega načrta so postopki in ukrepi, s katerimi se zagotavlja pregled nad porabo po vseh ključnih merilih. To so programske strukture, proračunske postavke, analitika dejavnosti, stroškovna mesta in konti oziroma podkonti. Poročila pripravljajo v vseh enotah, ki izvršujejo finančni načrt. Letno zaključno poročilo Slovenske vojske, pripravljeno po predpisani metodologiji Ministrstva za finance, obsega vse izdatke zaključnega proračunskega leta, s poudarkom na uresničitvi zastavljenih ciljev, opredeljenih v načrtih.

Finančna zagotovitev Slovenske vojske se izvaja v okviru sprejetega finančnega načrta Slovenske vojske kot samostojnega proračunskega uporabnika. Poveljniki (načelniki) poveljstev in enot morajo s strokovno pomočjo finančnih organov neprekinjeno zagotavljati ciljno usmerjeno finančno poslovanje in usklajenost vseh treh temeljnih funkcij finančne zagotovitve: načrtovanja, izvrševanja in poročanja.

Slika 9: Dejavnosti finančne zagotovitve

5.6.3 Nadzor finančne zagotovitve

Nadzor poteka prek notranjih kontrol, ki so organizirane kot sistem notranjih postopkov spremljanja in nadzorovanja izvrševanja finančnega načrta. Sistem notranjih kontrol se uvede v vseh poveljstvih in enotah, ki opravljajo naloge finančne zagotovitve. Nadzor zagotavlja zakonitost, gospodarnost in namensko porabo proračunskih sredstev.

Poveljstva in enote Slovenske vojske ob nadzorih zunanjih ustanov, to je Računskega sodišča, Proračunske inšpekcije Ministrstva za finance, Inšpektorata Republike Slovenije za obrambo, Notranjerevizijske službe Ministrstva za obrambo ali nadrejenih poveljstev oziroma enot, zagotavljajo dokumentacijo, povezano s področjem nadzora, in strokovno pojasnjujejo vsebino.

5.7 Vloga nadzora v logistični podpori

5.7.1 Splošno

Nadzor je temeljna dejavnost za spremljanje uresničevanja ciljev in uveljavljanja korektivnih ukrepov po ugotovljenih pomanjkljivostih ali tveganjih. Poteka v obliki nadzorov in poročanj.

5.7.2 Nadzor

Nadzor logistične podpore je obvezna oblika vpogleda v delo in stanje podrejenih poveljstev, enot in zavodov. S funkcijo nadzora logistične podpore ugotavljamo razliko med načrtovanimi in uresničenimi dejavnostmi ter pridobivamo informacije, ki omogočajo pravočasno sprejemanje korektivnih ukrepov oziroma odločitev. Način, obseg in vsebina nadzora se določajo glede na področja in cilje nadzora:

Poveljniški nadzor opravljajo poveljniki osebno, da tako dobijo neposreden vpogled v stanje logistične podpore. Nadzor ima lahko eno samo obliko ali je kombinacija več različnih. Značilnost poveljniškega nadzora je, da lahko poveljnik ob ugotovljenih pomanjkljivostih takoj ukrepa.

Štabni nadzor opravljajo logistični funkcijski organi štaba oziroma poveljstva. Cilj tega nadzora sta pridobitev nujnih informacij (ugotovitev) za poveljnika (načelnika) in priprava predlogov za izboljšanje stanja. Nadzor ima lahko eno samo obliko ali je kombinacija več različnih. Značilnost štabnega nadzora je, da se ukrepa na podlagi zapisnika o nadzoru, ukrepanje pa je v pristojnosti poveljujočega.

Skupinski nadzor logistične podpore opravlja posebej oblikovana skupina (komisija), ki je določena z ukazom poveljnika (načelnika). Sestava skupine je odvisna od obsega in vsebine nadzora. Za izvedbo ima skupina lahko več podskupin, ki so odgovorne za nadzor posameznega področja oziroma subjekta.

Tematski nadzor poteka po vsebinah funkcionalnih področij, njegov cilj je ugotavljanje stanja glede na izbrano tematsko področje.

5.7.3 Poročanje

Poročanje je element kontrole, ki na podlagi ugotovitev spremljanja stanja in nadzorov omogoča vpogled v doseganje ciljev. Podlaga za uspešno in učinkovito poročanje so strokovno pripravljena poročila, ki morajo upoštevati načela točnosti podatkov, pravočasnosti, preprostosti, organiziranosti in preglednosti. Poročilo mora vsebovati ugotovitve o uresničevanju nalog, vzroke, zakaj vsi rezultati niso bili doseženi, ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in predloge za odpravo tveganj ali spremembo načrtov.

Za poročanje po funkcijskih področjih logistike se uporabljata dva načina:

- za Slovensko vojsko se za logistično poročanje uporabljata obliki rednega poročanja podrejenih in poročanja ob opravljenih nadzorih;
- pri delovanju Slovenske vojske znotraj Nata se upoštevajo pravila in načela, ki izhajajo iz Natove direktive za poročanje, po kateri se poroča po področjih načrtovanja zdravstvene oskrbe, načrtovanja zalog streliva, zmogljivosti Slovenske vojske v vlogi države gostiteljice ter logistične podpore. V operacijah pod vodstvom Nata se v standardizirani obliki poroča o logistični oceni stanja enote (možnost zagotovitve oskrbe po posameznih razredih, razpoložljivost tehnike, infrastrukturne zmogljivosti, zdravstvena oskrba itn.), stanju oskrbovalnih poti na območju odgovornosti enot Slovenske vojske ter stanju enot med premiki ali transportom na območje združenega delovanja.

6 TEMELJNI POJMI

POJEM	POMEN
Administrativna kontrola	Pristojnosti za zagotovitev delovanja podrejenih enot. Vključuje nadzor nad viri in opremo, kadrovske zadeve, logistiko, usposabljanje posameznikov in enote, pripravljenost, mobilizacijo, demobilizacijo (odpust), disciplinske ukrepe ter druge zadeve, ki niso vključene v bojne (operativne) naloge.
Asanacija bojišča	Iskanje in zbiranje človeških in živalskih trupel z ustreznimi postopki odstranitve z bojišča ter čiščenje vsega, kar je lahko nevarno za zdravje ljudi in živali.
Bojiščno odločujoče strelivo	Strelivo kalibrov nad 20 mm, ki se skladišči in razvršča za uničenje tarč z Natovih seznamov po posameznih planskih situacijah. Minimalne zaloge se načrtujejo v programskem orodju ACROSS, o njihovem stanju se poroča v odgovorih na Natov vprašalnik o obrambnem načrtovanju
Bojni dan oskrbe	Operativno-tehnično merilo, namenjeno načrtovanju oskrbovanja pri izvajanju bojnih delovanj. Uporablja se za načrtovanje oskrbovanja v stvarnih bojnih situacijah. Bojni dan oskrbe se izračuna tako, da se na dan oskrbe dodajo dodatni kakovostni in količinski koeficienti, ki izhajajo iz izkušenj ali predvidevanj.
Bojni komplet	Operativno-tehnično merilo, s katerim izražamo količino in vrsto streliva, minskoeksplozivnih sredstev in raket, ki pripadajo posameznim enotam oborožitve, to je vojaku, orožju ali bojnemu sredstvu, glede na njihove tehnične značilnosti.
Dan oskrbe	Operativno-tehnično merilo, namenjeno načrtovanju oskrbovanja, s katerim se izraža minimalna količina materialnih sredstev za zagotovitev enodnevnega delovanja. Uporablja se za načrtovanje pripravljenosti za delovanje.

POJEM	POMEN
Dekonzervacija	Postopek priprave materialnih sredstev za delovanje oziroma prehod iz stanja konzervacije (postopek odstranjevanja zaščite).
Dnevna izguba	Operativno-tehnično merilo, s katerim izražamo izgube posameznih vrst ali skupin materialnih sredstev pri enodnevnem delovanju.
Enotovna zaloga	Operativno-tehnično merilo, s katerim izražamo količino in vrsto materialnih sredstev, ki jih ima enota pri sebi. Za strelivo, minskoeksplozivna sredstva in rakete se enotovne zaloge izkazujejo v bojnih kompletih.
Evakuacija materialnega sredstva	Transport poškodovanega materialnega sredstva s kraja poškodbe na varno območje, kjer so zmogljivosti za popravilo.
Evakuacija ranjencev	Transport poškodovancev do ustrezne zdravstvene oskrbe ali med ravnmi zdravstvene oskrbe. Ne opredeljuje prisotnosti medicinskega nadzora, za evakuacijo ranjencev se lahko uporabljajo tudi vozila, ki niso opremljena z medicinskimi sredstvi.
Finančni načrt	Akt neposrednega in posrednega uporabnika proračuna, s katerim so predvideni njegovi prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki za določeno časovno obdobje.
Funkcijsko področje logistike	Organiziranost strokovnega področja vojaške logistike za učinkovito logistično podporo Slovenski vojski.
Funkcionalna področja logistične podpore	Temeljna organizacijska delitev funkcijskega področja logistike na medsebojno povezljiva in soodvisna logistična funkcionalna področja, ki so: oskrbovanje, premiki in transport, vzdrževanje, zdravstvena oskrba, vojaška infrastruktura ter finančna zagotovitev.
Generalna obnova	Najvišja stopnja obnove ali regeneracije materialnega sredstva. Vključuje pregled, obnovo ali zamenjavo elementov materialnega sredstva za obnovitev brežhibnega delovanja.

POJEM	POMEN
Hitra popravila	Potekajo v razmerah bojnega delovanja. Lahko so improvizirana in začasna, in sicer do možnosti izvedbe predpisanih postopkov, s čimer bi se materialna sredstva kar najhitreje vrnila v operativno razpoložljivo stanje. Opravljajo jih uporabniki materialnih sredstev in interventne ekipe za popravila.
Izdatki	Vsi odhodki, sredstva za dana posojila, nakup kapitalskih deležev in odplačilo glavnice dolga.
Izločitev materialnih sredstev	Začasna ali trajna odstranitev materialnega sredstva iz uporabe.
Izveleka	Namen izvleke materialnega sredstva je, da bi se neoperativno materialno sredstvo povrnilo v operativno stanje ali se premestilo na kraj, kjer je mogoče opraviti popravilo ali evakuacijo.
Kontrolni pregledi	Namenjeni so preverjanju kakovosti opravljenih del, usposobljenosti kadrov, ki sodelujejo pri vzdrževanju, izpolnjevanja rokov za končanje vzdrževalnih del, stanja materialnega sredstva, števila porabljenih delovnih ur ipd.
Konzervacija	Postopek zaščite materialnih sredstev v mirovanju, s katero se za predpisano časovno obdobje zagotovi brezhibnost.
Kurativno vzdrževanje	Popravila okvar oziroma odprava zastojev, ki so že nastali in tako prekinili delovanje materialnega sredstva.
Logistika	Veda, ki proučuje zakonitosti načrtovanja, organiziranja, usmerjanja in kontroliranja tokov materialnih sredstev, osebja in informacij ter učinkovito in uspešno izvedbo aktivnosti. Pomen izhaja iz grških besed "logo" (zamisel), "logic" (preračunljiv, logično misleč) in "logistikos" (veščina, izkušnje in znanje v razumskem ocenjevanju vseh relevantnih elementov v prostoru in času).

POJEM	POMEN
Logistična enota	Enota, opremljena in izurjena za izvajanje logistične podpore.
Materialna formacija	Dokument, v katerem sta skladno z veljavnimi merili pripadanja materialnih sredstev, kadrovske sestavo ter poslanstvom enote določeni vrsta in količina materialnih sredstev enote.
Medicinska evakuacija	Transport poškodovancev ali obolelih pod nenehnim medicinskim nadzorom do ustrezne zdravstvene oskrbe ali med ravnmi zdravstvene oskrbe.
Medicinski nadzor	Strokovno spremljanje zdravstvenega stanja poškodovanega ali obolelega, ki v nujnem primeru omogoča takojšnji prehod na medicinsko oskrbo.
Modernizacija	Postopek, katerega cilj je načrtno izboljšanje lastnosti materialnega sredstva.
Nabava materialnih sredstev	Načrten nakup ali pridobitev materialnih sredstev za namene Slovenske vojske.
Načela vojaške logistike	Splošna pravila, ki izhajajo iz izkušenj in teoretičnih osnov ter so podlaga za uspešno delovanje. Načela so: ekonomičnost, enostavnost, osredotočenost, pravočasnost, predvidevanje, prilagodljivost, pristojnost, sodelovanje, usklajenost in zadostnost.
Nosilna država	Država članica ali skupina držav članic zavezništva, ki je prostovoljno prevzela odgovornost za posamezno operacijo. Za izvedbo operacije, ki jo vodi, zagotavlja tudi največ zmogljivosti.
Območje združenega delovanja	Začasno območje, ki ga določi vrhovni poveljnik zavezniških sil v Evropi in na katerem odrejeni poveljnik združenih sil načrtuje in izvaja določeno nalogo na operativni ravni.
Obnovitvena dela	Dela, s katerimi se obnavlja materialno sredstvo, tako da se vrnejo njegove začetne lastnosti. Ta dela so razstavljanje, pregled, zamenjava, sestavljanje in preverjanje delovanja.

POJEM	POMEN
Odobrena poraba	Operativno-tehnično merilo, s katerim izražamo na enoto ali posameznika dovoljeno porabo materialnih sredstev za izvedbo določene naloge.
Ohranjanje zalog in rezerv	Vzdrževanje načrtovane količine materialnih sredstev, ki se hranijo za uporabo v določenem časovnem obdobju oziroma za uporabo v kriznem ali vojnem stanju.
Operativna kontrola	Pooblastilo, ki ga dobi poveljnik za vodenje dodeljenih sil, s katerimi lahko opravi določene naloge, pogosto omejene z vsebino, časom ali prostorom. Navadno jo uveljavlja poveljnik zavezniških ali koalicijskih sil, v katerih delujejo enote Slovenske vojske.
Operativni premik	Zmožnost premika lastnih ali zavezniških sil na območju združenega delovanja. Na območju Republike Slovenije se izvajajo v odgovornosti poveljnika operativne ravni poveljevanja Slovenske vojske, v zavezniških operacijah pa so operativni premiki na območju združenega delovanja v odgovornosti poveljnika večnacionalnih sil.
Operativni transport	Prevoz osebja, vojaških enot ali materialnih sredstev na operativni ravni. To so prevozi na območju delovanja od operativne do taktične ravni, opravljajo jih sile za zagotovitev delovanja.
Operativno poveljevanje	Pooblastila, ki poveljniku omogočajo, da podrejenim poveljnikom določa naloge, povezane z uporabo in prerazporejanjem enot, ter za dodelitev operativne in/ali taktične kontrole, če je treba. Pooblastilo ne vključuje odgovornosti za kadrovske in logistično podporo teh enot.
Operativno-tehnična merila	Merila za oblikovanje ter vzdrževanje zalog in rezerv ter podlaga za načrtovanje oskrbe enot.
Oskrbovalna pot	Načrtovana in z drugimi subjekti usklajena pot po kopnem, zraku ali morju, po kateri potekajo premiki in transporti za logistično podporo poveljstev in enot.

POJEM	POMEN
Oskrbovanje	Dejavnosti, ukrepi in postopki, s katerimi z načrtno uporabo materialnih virov in zalog pravočasno ter neprekinjeno zagotavljamo oskrbo poveljstev in enot s sredstvi in storitvami.
Osnovno vzdrževanje	Vključuje preprosta servisna in vzdrževalna dela na materialnih sredstvih. Opravljajo jih uporabniki materialnih sredstev, da tako zagotovijo neprekinjeno brezhibnost materialnih sredstev v uporabi in vojnih rezervah.
Podpora države gostiteljice	Civilna in vojaška pomoč v miru, krizah, izrednem stanju in vojni, ki jo posamezna država kot gostiteljica daje zavezniškim silam ter organizacijam, ki so na njenem ozemlju, v notranjih morskimi vodah in teritorialnem morju ali zračnem prostoru, na teh območjih delujejo ali jih prečkajo.
Pooblastila za usklajevanje	Pooblastila, dodeljena poveljniku ali posamezniku, ki je odgovoren za usklajevanje posebnih nalog oziroma aktivnosti, v katere sta vključeni dve poveljstvi ali več oziroma sili dveh ali več držav zavezništva ali koalicij. Pristojnost vključuje možnost sklica posvetovanja s predstavniki strani, ki sodelujejo v skupnih aktivnostih, izključuje pa pooblastila za sprejem odločitev, za katera ni skupnega soglasja.
Popolno poveljevanje	Poveljnik ima vsa pooblastila za poveljevanje in odgovornost za stanje in uporabo enote v celoti. Pooblastila niso časovno omejena.
Popravila	Vzdrževalni postopki za ponovno usposobitev materialnih sredstev za opravljanje njihove funkcije, ki vključujejo nastavitev, obdelavo ali zamenjavo. Popravila I., II., in III. stopnje so popravila okvar in poškodb, nastalih med uporabo materialnih sredstev, ali bojnih poškodb. Razdeljena so po zahtevnosti in času za izvedbo popravila.

POJEM	POMEN
Pregledi	Vzdrževalni postopki, s katerimi preverjamo primernost kazalnikov delovanja za določen čas ali stanja posameznih sklopov, modulov in sestavnih delov materialnih sredstev.
Premik	Vrsta vojaškega delovanja, s katerim se spreminjajo lokacije osebja, vojaških enot ali materialnih sredstev.
Preventivno vzdrževanje	Dela, ki jih izvajamo z namenom, da odložimo ali preprečimo pričakovani pojav okvare ali loma.
Proračun	Akt države oziroma občine, s katerim so za eno leto predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki.
Proračunska postavka	Del podprograma, ki prikazuje vse aktivnosti projekta ali njihov del ali ekonomski namen porabe sredstev z delovnega področja enega neposrednega uporabnika.
Prostorska logistika	Enote vojaške logistike na določenem vojaškem teritorialnem območju Republike Slovenije, na katerem izvajajo logistično podporo poveljstvom in enotam Slovenske vojske ali zavezniških držav.
Raven zdravstvene oskrbe	Kako in koliko oskrbeti osebo, ki potrebuje zdravstveno oskrbo. Določa sposobnosti zdravstvene enote za opravljanje nalog pri reševanju življenj, ohranjanju delov telesa, zdravljenju obolenih, evakuaciji poškodovancev, dodatni oskrbi obolenih in drugih, ki so bistvene za ohranjanje zdravja. Raven zdravstvene oskrbe se oštevilči od ena do štiri.
Ravni logistične podpore	Obseg, vsebina in organiziranost logistične podpore glede na delovanje podpiranih enot.
Razpoložljivost	Materialno sredstvo je sposobno opravljati funkcijo, za katero je namenjeno.
Razred oskrbe	Za učinkovito, varno in gospodarno upravljanje smiselno združena materialna sredstva, in sicer po namembnosti in učinkovitosti.

POJEM	POMEN
Rezerva zalog	Zaloga, večja od načrtovane. Služi kot nadomestna v primeru delne ali celotne izgube osnovnih zalog.
Servis	Preventivni postopki, ki jih določi proizvajalec za ohranitev zanesljivosti delovanja materialnih sredstev.
Skladiščenje materialnih sredstev	Postopki, infrastruktura in pripomočki za sprejemanje, hranjenje ter izdajanje materialnih sredstev v sistemu oskrbovanja.
Srednja obnova	Namenjena je načrtovanim delnim obnovitvenim delom, s katerimi se na materialnih sredstvih zagotovi tehnična brezhibnost do naslednje srednje ali generalne obnove.
Storitev	Načrtovano in naročeno delo, ki se navadno za plačilo opravi za naročnika.
Strateški premik	Premik poveljstev in enot z mirnodobnih lokacij v Republiki Sloveniji na območje združenega delovanja zavezniških operacij v tujini ter obratno in v odgovornosti operativne ravni poveljevanja Slovenske vojske.
Strateški transport	Transport osebja, vojaških enot ali materialnih sredstev s strateške na operativno raven. Opravljajo ga sile za zagotovitev delovanja ali zunanji izvajalci (partnerske vojske, podjetja in organizacije).
Stroškovno mesto	Organizacijska enota za načrtovanje, knjiženje in spremljanje izdatkov.
Taktična kontrola	Pristojnost, dodeljena poveljniku nad dodeljenimi enotami za izvedbo določene naloge, ki je prostorsko ali časovno natančno omejena. Navadno jo uveljavlja poveljnik zavezniških ali koalicijskih sil, v katerih delujejo enote Slovenske vojske.

POJEM	POMEN
Taktični premik	Postopki hitre koncentracije sil na območju bojnega delovanja proti sovražnikovem razporedu ter razporejanje taktičnih rezerv. Taktični premiki na območju združenega delovanja so v odgovornosti poveljnikov taktične ravni.
Taktični transport	Transport osebja, vojaških enot ali materialnih sredstev na območjih delovanja taktičnih enot.
Taktično poveljevanje	Pristojnost, dodeljena poveljniku za poveljevanje dodeljenim enotam, za uresničitev naloge, ki mu jo dodeli nadrejeno poveljstvo. Tako kot operativna kontrola tudi taktično poveljevanje ne vključuje odgovornosti za kadrovske in logistično podporo, za razliko od operativnega je časovno krajše oziroma se navadno nanaša samo na eno fazo bojnega delovanja.
Tehnična brežhibnost	Zagotavlja brežhibno delovanje materialnega sredstva v določenih eksploatacijskih in časovnih normah ter popolnost, skladno s tehnično dokumentacijo.
Tehnični pregled	Postopek za ugotavljanje tehnične brežhibnosti in zanesljivosti delovanja materialnih sredstev.
Triaza	Razvrščanje poškodovanih v skupine glede na vrsto in težo poškodbe, način, kraj in nujnost pomoči ter vrsto in način zdravstvene evakuacije.
Večnacionalna logistična podpora	Način logistične podpore večnacionalnih sil, ki se uveljavlja za optimiziranje logističnih virov v operacijah, zmanjševanje stroškov in preprečevanje podvajanja logistične podpore sodelujočih držav.
Večnacionalne integrirane logistične enote	Ustanovijo jih dve ali več držav članic ali partneric zavezništva z nalogo logistične podpore v operacijah in so pod operativnim poveljevanjem zavezniškega poveljnika.
Večnacionalne logistične enote	Ustanovijo jih dve ali več držav članic ali partneric zavezništva z nalogo logistične podpore v operacijah in so pod notnim nacionalnim poveljevanjem.

POJEM	POMEN
Vodilna država	Država članica ali partnerica zavezništva, ki prevzame odgovornost za organizacijo in usklajevanje vse logistične podpore v operaciji.
Vodilna specializirana država	Država članica ali partnerica zavezništva, ki prevzame odgovornost za organizacijo, usklajevanje in zagotovitev posameznega funkcionalnega področja za vse sodelujoče države v operaciji.
Vojaška infrastruktura	Del obrambne infrastrukture za namene Slovenske vojske. Funkcionalno področje vojaške infrastrukture vključuje dejavnosti, ukrepe in postopke pridobivanja, uporabe in vzdrževanja nepremičnin (zemljišč, objektov in napeljav) za namene Slovenske vojske ter njihovo izločitev iz uporabe.
Vojaška logistika	Disciplina logistike, ki se ukvarja z zagotovitvijo materialnih sredstev in storitev za delovanje vojaških sil v določenem času in prostoru. Predstavlja predvsem logistiko porabe in v manjšem obsegu proizvodno logistiko.
Vojaška zdravstvena enota	Enota, opremljena in izurjena za zdravstveno oskrbo na določeni ravni.
Vzdrževanje	Dejavnosti, ukrepi in postopki, s katerimi se zagotavljajo tehnična brezhibnost, razpoložljivost in zanesljivost delovanja materialnih sredstev.
Zaloga materialnih sredstev	Na določenem mestu zbrana načrtovana količina materialnih sredstev za predvideno poznejšo uporabo.
Zanesljivost	Verjetnost, da bo materialno sredstvo opravljalo svojo namensko funkcijo v določenem časovnem obdobju brez okvare, če je vzdrževano skladno z navodili proizvajalca in ni izpostavljeno obremenitvam okolja ali delovnim obremenitvam, ki bi presegle meje, ki jih določi proizvajalec.
Zdravstvena evakuacija	Transport ljudi zaradi zdravstvene ogroženosti. Evakuacija poškodovanih in obolelih vključuje evakuacijo ranjencev in medicinsko evakuacijo.

Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje